

Főoldal>Jogi szakember keresése>**Szakértő keresése****Szakértő keresése**

Tájékoztató a szakértők kereséséről az uniós országokban.

A szakértő olyan személy, akit a bíróság vagy a felek azzal a céllal jelölnek ki, hogy a bírósági eljárás során egy bizonyos témában szakértelmet biztosítson. Abban az esetben is a bíróság részére végzi feladatát, ha a felek jelölték ki.

Általában a nemzeti jogszabályok határozzák meg a szakértők feladatait és felelősségi körét. A legtöbb ország követelményeket (oktatást, képzést és/vagy képesítést) ír elő a bírósági eljárásokban szakértőként való elismeréshez. Jelenleg nincs megállapodás a tagállamok között az (igazságügyi) szakértőkre vonatkozó követelményekről, és a nemzeti nomenklaturák jelentősen eltérnek egymástól.

A szakértőknek számos típusa létezik:

A szakértő tanú feladata, hogy értelmezze a tényeket és/vagy a műszaki szakértelmén vagy tapasztalatain alapuló véleményt adjon a felek érveinek tisztázása érdekében;

A műszaki szakértő feladata műszaki vagy tudományos kérdésekben vélemény nyilvánítása;

A jogi szakértővel a külföldi jogra alkalmazandó szabályokról, gyakorlatokról és jogokról lehet konzultálni;

Egyéb szakértők.

A szakértőkről és szakértelemről szóló nemzeti adatlapok tájékoztatást nyújtanak a meglévő nemzeti szakértői jegyzékekről és nyilvántartásokról, a szakértőkkel szemben támasztott követelményekről, a szakértők javadalmazásáról és felelősségéről, valamint a szakértői eljárások lefolytatásáról.

Ezeket a nemzeti adatlapokat az Európai Szakértői Intézet (EEEI) állította össze az Európai Bizottság Jogérvényesülés programja által finanszírozott „Szakértőt keres” projekt keretében.

Utolsó frissítés: 17/11/2021

A honlapot az Európai Bizottság tartja fenn. Az ezen az oldalon található információ nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság hivatalos álláspontját. A Bizottság semmilyen felelősséget vagy kötelezettséget nem vállal az e dokumentumban foglalt vagy említett információk és adatok tekintetében. Kérjük, az európai oldalak szerzői jogi szabályai vonatkozásában vegye figyelembe a jogi nyilatkozatot.

Szakértő keresése - Belgium**I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások**

Kizárólag azok a személyek jogosultak az igazságügyi szakértői cím viselésére és igazságügyi szakértői feladatok elfogadására és elvégzésére, illetve a hiteles fordító, tolmács vagy fordító-tolmács cím viselésére és a jogszabályok alapján e személyekre bízott fordítási vagy tolmácsolási feladatok elvégzésére, akik az igazságügyi miniszter vagy az általa megbízott tisztviselő határozata és az akkreditációs bizottság javaslata alapján felvétellel kerültek az igazságügyi szakértők és a hiteles fordítók, tolmácsok és fordító-tolmácsok nemzeti nyilvántartásába.

A természetes személyek akkor vehetők fel a szóban forgó nyilvántartásba, ha:

az Európai Unió valamely tagállamának állampolgárai, vagy ott jogszerűen tartózkodnak;

nem ítélték őket jogerősen pénzbüntetésre, közmunkára vagy szabadságvesztésre valamilyen bűncselekmény elkövetése miatt (ideértve a felfüggesztett büntetést is), kivéve a közúti közlekedési szabályok megsértése miatt alkalmazott szankciókat és azokat a bűnösséget megállapító ítéleteket, amelyek az igazságügyi miniszter szerint nyilvánvalóan nem képezik akadályát a szakvélemények elkészítésének azon a szakterületen és szakirányon belül, amelyen az érintett személyt szakértőként nyilvántartásba vették, illetve a hiteles fordítók, tolmácsok és fordító-tolmácsok esetében a fordítási vagy tolmácsolási feladatok elvégzésének azokon a nyelveken, amelyek tekintetében az érintett személyt fordítóként, tolmácsként vagy fordító-tolmácsként nyilvántartásba vették. Ez értelemszerűen azokra a személyekre is vonatkozik, akiket külföldi jogerős ítéletben ugyanilyen jellegű büntetésre ítélték;

legalább 21 évesek, amennyiben hiteles fordítóként, tolmácsként vagy fordító-tolmácsként tevékenykednek;

igazolják, hogy rendelkeznek a szükséges szakmai készségekkel és jogi ismeretekkel;

írásban kijelentik, hogy az igazságügyi hatóságok rendelkezésére állnak;

igazolják szakmai kompetenciájukat és jogi ismereteiket;

vállalják, hogy a szakterületükön továbbképzéseken vesznek részt;

vállalják, hogy tiszteltetben tartják a király által meghatározott etikai kódexet, amelynek legalább a függetlenség és a pártatlanság elvéről rendelkeznie kell; esküt tettek.

A nyilvántartás vezetése és folyamatos frissítése a Szövetségi Igazságügyi Szolgálat feladata.

A nemzeti nyilvántartásba való bejegyzés hat évig érvényes, amely ezt követően minden alkalommal ugyanennyi időre meghosszabbítható. A bejegyzések egyelőre – az akkreditációs bizottság létrehozásáig – ideiglenesek. Az akkreditációs bizottság 2019. június elején kezdte meg a munkáját.

2022. november 30-ig a közel 4000 szakértő/fordító/tolmács közül mindenkit meg kell vizsgálni.

Olyan átmeneti rendszer bevezetésére került sor, amelynek értelmében az igazságügyi hatóságoknak dolgozó szakértők legkésőbb a 2014. április 10-i törvény hatálybalépésétől számított 6 éven belül kötelesek megfelelni a törvény rendelkezéseinek. Ezt a határidőt 2022. december 1-jéig meghosszabbították.

2020. december 24-én hatályba lépett egy 2020. december 20-án elfogadott új törvény, amely lehetővé tette, hogy minden szakértőt bejegyezzenek az ideiglenes adatbázisba. Ez az ideiglenes nyilvántartásba vétel 2022. november 30-ig érvényes.

Jelenleg csak a bírók férhetnek hozzá a nyilvántartáshoz, a jövőben azonban várhatóan mindenki számára elérhető lesz a Szövetségi Igazságügyi Szolgálat weboldalán.

A nyilvántartásba való felvételhez a szakértőnek igazolnia kell, hogy megfelel a szakmai alkalmasságra vonatkozó feltételeknek, és rendelkezik a szükséges jogi ismeretekkel (az igazságügyi törvénykönyv 555/8. cikkének 4. pontja).

Ez az alábbi módon igazolható:

A szakmai kompetencia tekintetében:

az igazságügyi szakértők esetében azon a szakterületen szerzett oklevéllel, amelyen a kérelmező az igazságügyi szakértőként való nyilvántartásba vételét kéri, valamint a nyilvántartásba vétel iránti kérelmet megelőző nyolc év során szerzett ötéves releváns szakmai tapasztalat igazolásával, illetve oklevél hiányában a nyilvántartásba vétel iránti kérelmet megelőző húsz év során szerzett tizenöt éves releváns szakmai tapasztalat igazolásával;

a hiteles fordítók, tolmácsok és fordító-tolmácsok esetében bármilyen oklevéllel vagy a nyilvántartásba vétel iránti kérelmet megelőző nyolc év során szerzett legalább két éves releváns tapasztalat igazolásával, illetve a nyilvántartásba vétel iránti kérelem tárgyát képező nyelv(ek) ismeretének bármely más módon történő igazolásával. A más uniós országban lakóhellyel rendelkező igazságügyi szakértők, valamint hiteles fordítók, tolmácsok és fordító-tolmácsok esetében a szakmai kompetencia igazolásának minősül, ha szerepelnek saját országuk hasonló nyilvántartásában, és erről megfelelő igazolást nyújtanak be. A „továbbképzési és képzési” kötelezettségeket egy, a szövetségi parlament által a jövőben elfogadandó királyi rendelet fogja meghatározni. A jogi ismeretek tekintetében: a **2018. március 30-i királyi rendeletben** meghatározott feltételeknek megfelelő tanfolyam elvégzését követően kiállított bizonyítvánnyal.

II. Az igazságügyi szakértők díjazása

A polgári ügyekben a felek állapítják meg az igazságügyi szakértő díját. Ebben a kérdésben azonban végső soron a bíróság dönt, amely csökkentheti a javasolt igazságügyi szakértő díját.

Büntetőügyekben egy királyi rendelet határozza meg a bírósági szakértők díjazását.

A szakértő díjának a kifizetésével kapcsolatban a felek nem részesülhetnek költségmentességben.

III. Az igazságügyi szakértők felelőssége

Az igazságügyi szakértők az általános szabályok (a polgári/szerződési jog) szerint felelnek. A jogszabályok nem korlátozzák a szakértők felelősségét.

IV. További információk a szakértői eljárásról

Belgiumban az igazságügyi szakértői tevékenységre vonatkozó főbb rendelkezések **a belga igazságügyi törvénykönyv 962–991. undecies cikkében található** (melynek szövege holland, francia és német nyelven érhető el).

A belga jogrendszer nem tesz különbséget a különböző típusú szakértők között, hanem csupán az igazságügyi szakértők kategóriáját ismeri. Csak az igazságügyi szakértők és a fordítók/tolmácsok között tesz különbséget.

Ezek a tisztségek védelmet élveznek.

1. A szakértők kirendelése

A belga igazságügyi törvénykönyv szerint csak a bírók, a vizsgálóbírók és/vagy az ügyészek rendelhetnek ki igazságügyi szakértőt.

A peres felek azonban jogosultak beszerezni saját szakértőjük véleményét. Ezt a magánszakértőt „szaktanácsadónak” nevezik. A jog nem szabályozza az ilyen szakértők eljárásban történő részvételét.

A belga igazságügyi törvénykönyv 962. cikke szerint: „Az elé terjesztett jogvita megoldása céljából, illetve ha fennáll valamilyen jogvita objektív és közvetlen veszélye, a bíró egyes tények megállapítása vagy szakvélemény beszerzése érdekében szakértőket bízhat meg. A bíró a felek által megjelölt szakértőket is kirendelheti. A bíró csak indokolással ellátott határozatban térhet el a felek választásától”.

a) Bíróság általi kirendelés

A szakértők polgári és büntetőbírók előtti eljárás céljából történő kirendelése között nincs különbség. Az igazságügyi törvénykönyv 555/6–555/16. cikke polgári és büntetőügyekben egyaránt alkalmazandó (az igazságügyi törvénykönyv 2. cikke).

Az igazságügyi törvénykönyv 555/15. cikkében meghatározott esetek kivételével (sürgős esetekben, vagy ha nem áll rendelkezésre a szükséges szakértelemmel rendelkező szakértő) a bíróságok kötelesek olyan szakértőt kirendelni, aki szerepel az igazságügyi szakértők nemzeti nyilvántartásában.

A polgári bíróságok mérlegelési jogkörükben a nyilvántartásban szereplő szakértők közül bárkit kirendelhetnek, akit az adott feladat elvégzésére alkalmasnak tartanak. A felek által kiválasztott szakértőket is kirendelhetik, és a felek választásától csak indokolt esetben térhetnek el.

A jogszabályok alapján a szakértők kötelesek igazolni, hogy nem áll fenn velük kapcsolatban összeférhetetlenség.

b) Felek általi megbízás

Polgári ügyekben minden érintett fél beszerezheti saját szakértője véleményét. Ezt a szakértőt „szaktanácsadónak” nevezik. A „szaktanácsadó” megbízásakor a feleknek semmilyen külön szabályt vagy eljárást nem kell követniük.

2. Az eljárás

A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy az adott jogvitával kapcsolatban vagy az igazság megállapítása érdekében szükség van-e szakértői véleményre.

A szakértő feladata az, hogy a bíróság konkrét megbízása alapján véleményt nyújtson be a bírósághoz.

A bíróságot nem köti a szakértői vélemény.

A polgári eljárásokban a bíróság nyomon követi a szakértői vélemény elkészítését, és gondoskodik a határidők betartásáról, valamint a szakértő vallomásának a meghallgatásáról.

A szakértő köteles eleget tenni a megbízás feltételeinek.

A felek a szakértői jelentést nyilatkozattétellel, valamint másik szakvélemény benyújtásával vitathatják.

A szakértők az eljárás során kapcsolatba léphetnek a felekkel, azonban a kontradiktórius eljárás alapelveinek tiszteletben tartása érdekében ilyen kommunikációra csak az összes fél jelenlétében kerülhet sor.

a) A szakértői jelentés

A szakértői értékelés eredményeit jelentésben kell ismertetni.

A jelentés tartalmazza az előzményeket, valamint bemutatja a szakértő munkáját, megállapításait és következtetéseit. Ezenkívül tartalmazza a szakértő által felhasznált összes dokumentumot.

A végleges jelentést ahhoz a bírósághoz kell benyújtani, amely a szakértőt kirendelte.

Ha polgári ügyben nem sikerül tisztázni az érintett kérdéseket, a bíróság kiegészítő szakvélemény elkészítésére utasíthatja a szakértőt, vagy elrendelheti, hogy egy másik szakértő is készítse szakvéleményét.

b) A szakértők bírósági meghallgatása

A bíróság a tárgyaláson meghallgathatja a szakértőt. A szakértő vagy a felek kérelmére a bíró a felek szaktanácsadóit is meghallgathatja.

Utolsó frissítés: 27/04/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Szakértő keresése - Csehország

I. Szakértői névjegyzékek és nyilvántartások

A Cseh Köztársaságban hivatalos szakértői névjegyzéket vezetnek.

Az Igazságügyi Minisztérium 2020. november 26-i 503/2020. sz. végrehajtási rendelete által végrehajtott, a szakértőkről, a szakértői irodákról és a szakértői intézetekről szóló 254/2019. sz. törvény (a továbbiakban: szakértőkről szóló törvény) 15. §-a értelmében a szakértői névjegyzék nyilvánosan hozzáférhető.

A szakértői névjegyzék **itt** érhető el. A névjegyzék tartalmazza továbbá a szakértői feladatokat elvégzésére jogosult szakértői irodákat és intézeteket.

A szakértői névjegyzék vezetése az Igazságügyi Minisztérium feladata.

Az 503/2020. sz. rendelettel végrehajtott szakértőkről szóló törvény 5. §-ának (1) bekezdése szerint a szakértőknek a névjegyzékbe való felvételhez az alábbi feltételeknek kell megfelelniük. Az alábbi követelményeknek kell megfelelniük:

a bejegyzett székhelyük, állandó lakóhelyük, kapcsolattartási címük vagy nyilvántartásba vett külföldi állampolgár tartózkodási helye a Cseh Köztársaságban van;

a szükséges iskolai végzettség (lehetőség szerint egyetemi végzettség; ennek hiányában az elérhető legmagasabb iskolai végzettség);

legalább öt éves aktív szakmai tapasztalat az érintett területen és ágazatban;

kiegészítő szakirányú képzettség vagy szakmai alkalmassági bizonyítvány (az 505/2020. sz. végrehajtási rendelet 2. mellékletében felsorolt szakterületek és ágazatok esetében);

teljes jogképesség (korlátozás nélküli részvétel bírósági eljárásokban);

büntetlen előélet (a szakértői vagy üzleti tevékenységgel összefüggésben szándékos vagy gondatlan bűncselekménnyel kapcsolatos jogerős ítélet hiánya, vagy ha büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletre nem került sor);

a szükséges tárgyi és műszaki létesítmények és berendezések biztosítása;

az Igazságügyi Minisztérium által szervezett felvételi vizsga sikeres letétele;

velük szemben csődeljárás nincs folyamatban;

a szakértői feladatok súlyos vagy ismételt megszegése miatt az elmúlt 5 évben nem vonták vissza a szakértői tevékenység végzésére jogosító engedélyüket; valamint

az elmúlt 3 évben nem szabtak ki 100 000 CZK összegű vagy azt meghaladó bírságot a szakértőkről szóló törvényben felsorolt bűncselekmények miatt.

A szakértői iroda vagy intézet tevékenységének ellátásához a szakértőkről szóló törvény 6. és 7. §-ában meghatározott különös feltételeknek való megfelelés szükséges.

A szakértőknek a nyilvántartásba vétel érdekében esküt kell tenniük. Az eskü a következő: „Ígérem, hogy a szakértői tevékenység végzése során betartom a jogszabályokat, pártatlanul és függetlenül végzem szakértői tevékenységemet, maradéktalanul felhasználok szaktudásomat, gondoskodom a továbbképzésemről, és bizalmasan kezelem a szakértői munkám során tudomásomra jutott tényeket.”

A névjegyzékbe való felvételhez a szakértőknek kérelmet kell benyújtaniuk az Igazságügyi Minisztériumhoz.

Nem kötelesek azonban magatartási kódexet vagy etikai kódexet elfogadni.

A szakértők az alábbi okok valamelyike miatt törölhetők a névjegyzékből:

a szakértő elhalálozik, vagy a szakértői iroda vagy intézet megszűnik;

a szakértő bejelenti, hogy felhagyott a szakértői tevékenységgel;

hatályba lép a szakértői tevékenység folytatására vonatkozó engedély visszavonásáról szóló határozat.

A szakértői tevékenység folytatására való jogosultságnak a minisztérium engedélyének visszavonását követő megszűnését a szakértőkről szóló törvény

14. §-ának (1) bekezdése szabályozza. Ez a rendelkezés abban az esetben alkalmazandó, ha a szakértő már nem felel meg a megbízatás feltételeinek, nem nyújtott be kötelező felelősségbiztosítás meglétére vonatkozó igazolást, hosszú távon nem tudja ellátni a munkáját orvosi, szakmai vagy egyéb súlyos okból, ennek hiányában inaktív (kevesebb, mint 3 szakértői véleményt készített az elmúlt 5 év során), vagy a szakértő súlyosan vagy ismételten megszegi a szakértőkről szóló törvényben meghatározott kötelezettségeit.

A szakértői névjegyzéket az Igazságügyi Minisztérium rendszeresen frissíti.

A szakértők közötti keresést a **keresőeszköz** teszi lehetővé. Ez a keresőeszköz magában foglalja az összes szakértőt, szakértői irodát és szakértői intézetet.

A szakértők tevékenységi területük, ágazatuk és adott esetben szakterületük szerint szerepelnek a jegyzékben. A szakértőkről szóló törvény jelenleg 52 fő szakterületet határoz meg. Az 505/2020. sz. végrehajtási rendelet 1. melléklete tartalmazza az egyes szakterületek szakértői ágazatainak jegyzékét.

A szakértők kötelesek a szakértői tevékenységük részleteit elektronikus úton megadni a távolról hozzáférhető, az Igazságügyi Minisztérium által fenntartott szakértői vélemények nyilvántartásában.

II. A szakértők szakképesítése

Csak olyan személyek jelölhetők ki szakértőnek, akik a szakterületükön és ágazatukban rendelkeznek az előírt szakképzettséggel és az aktív szakmai tapasztalat minimális időtartamával. Szakértői tevékenység végzéséhez nem követelmény a szakértői szakmai szervezetben való tagság.

Egyes szakterületek és ágazatok esetében azonban a kötelező tagságot előíró, jogszerűen létrejött szakmai szövetség által kiállított szakmai alkalmasság igazolása szükséges, például az építőiparban (az 505/2020. sz. végrehajtási rendelet 2. melléklete alapján) az ilyen területeken való szakértői tevékenység végzéséhez.

A szakértők kötelesek szaktudásukat frissíteni, illetve bővíteni. Az Igazságügyi Minisztérium részt vesz a szakértők képzésében és további szakmai támogatásában.

III. A szakértők díjazása

A szakértők díjazását a szakértői véleményt megrendelő ügyféllel kötött szerződés, vagy a szakértőkről szóló törvény és a szakértői díjakról szóló 504/2020. sz. végrehajtási rendelet szabályozza.

A szakértők díjazásával kapcsolatban korlátozások érvényesülnek. A szerződésen alapuló díjazás nem engedélyezett, ha a szakértői véleményt közigazgatási szerv (pl. bíróság vagy közigazgatási hatóság) kéri.

A szakértő a díjazáson felül jogosult a pénzületi költségek megtérítésére és az idővesztés megtérítésére, beleértve a szakértői munkával kapcsolatban a szakértő székhelyétől eltérő helyre történő utazással töltött időt is.

A bíróság által kirendelt szakértők előleget kaphatnak.

A szakértői díjak fizetése a következőképpen történik:

Polgári eljárás

Az eljárási költségek tartalmazzák a szakértői díjakat. A felek maguk viselik az általuk és képviselőik részéről felmerült költségeket. A bíróság az adott ügyben a teljes pernyertességet előző félnek megtéríti a fél jogainak hatékony gyakorlása vagy a pervesztes féllel szembeni védelme során felmerült költségeket. A fél részleges pernyertessége esetén a bíróság méltányos arányban téríti meg a költségeket, vagy úgy határoz, hogy egyik fél sem jogosult a költségtérítésre. Az eljárás eredményei alapján az állam jogosult arra, hogy a felek megtérítsék az állam által az eljárás során felmerült költségeket, kivéve, ha a felek várhatóan mentesülnek a bírósági illeték alól.

Büntetőeljárások

A büntetőeljárás lefolytatásának költségeit, beleértve a végrehajtási eljárásokat is, az állam viseli. Ha a vádlottat jogerősen bűnösnek találják, a vádlott köteles átalányösszeget fizetni az államnak e költségek megtérítése céljából, beleértve azokat az eseteket, amelyekben szakértői véleményt kértek az eljárás során. Az átalányösszeg felső határát meghaladó költségek teljes összegét az állam viseli. Néhány kivételtől eltekintve az állam által nem igényelt szakértői vélemények költségeit nem az állam viseli.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértőkről szóló törvény alapján a szakértő felelősséggel tartozik az általa elkövetett bűncselekményekért (39. §), illetve a hamis vallomás és hamis szakértői vélemény bűncselekményének esetleges elkövetéséért, ha a szakértői vélemény hamis, súlyosan torzított vagy hiányos (a büntető törvénykönyvről szóló 40/2009. sz. törvény 346. §-a).

A szakértőkről szóló törvény a szakértők magánjog szerinti különleges felelősségéről is rendelkezik. A szakértők kötelesek megtéríteni a szakértői tevékenységgel kapcsolatban általuk okozott károkat. A szakértők azonban mentesülnek a felelősség alól, ha bizonyítják, hogy még akkor sem tudták volna megakadályozni a kárt, ha minden tőlük elvárható erőfeszítést megtettek volna.

A szakértők felelősségére a törvény nem állapít meg felső határt.

A szakértő kötelező biztosítása hozzájárul a szakértői tevékenység végzésével okozott károkért viselt felelősség fedezéséhez.

V. A szakértői eljárásokkal kapcsolatos további információk

A Cseh Köztársaságban a szakértők tevékenységére alkalmazandó fő jogszabályok a szakértőkről, a szakértői irodákról és a szakértői intézetekről szóló 254/2019. sz. törvény, a polgári perrendtartásról szóló 99/1963. sz. törvény, a büntetőeljárásról szóló 141/1961. sz. törvény (a büntetőeljárásról szóló törvény), valamint a közigazgatási eljárásról szóló 500/2004. sz. törvény.

A szakértők közigazgatási szervek általi kirendelésére vonatkozó általános szabályok hasonlóak a polgári, büntető- és közigazgatási bíróságok előtti eljárásokban.

A „szakértő”, „szakértői iroda” és „szakértői intézet” megnevezést kizárólag erre felhatalmazott személyek használhatják.

A Cseh Köztársaság jogrendszere nem tesz különbséget a bíróság által kirendelt szakértők, műszaki szakértők, jogi szakértők, illetve bármely más szakértő között.

A szakértői névjegyzékben szereplő szakértők száma összesen mintegy 6 000.

1. A szakértők kirendelése

A szakértőt bíróság, más közigazgatási szerv, vagy az eljárásban részt vevő felek is kirendelhetik, illetve megbízhatják.

Polgári és közigazgatási bírósági eljárásokban az eljárás megkezdése előtt nem lehet szakértőt kijelölni.

A büntetőeljárásra vonatkozóan a büntetőeljárásról szóló törvény 105. §-ának (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „Amennyiben a büntetőeljárás szempontjából releváns tények tisztázása szakértelmet igényel, a büntetőeljárásban részt vevő hatóság szakértői véleményt kér. Ha egy ilyen eljárás a vizsgált kérdés összetettsége miatt nem elegendő, a büntetőeljárásban részt vevő hatóság szakértőt rendel ki. A tárgyalást előkészítő eljárásban a szakértőt a büntetőeljárásban részt vevő hatóság rendeli ki, amely úgy ítéli meg, hogy a szakértői vélemény szükséges a döntéshez (például rendőr vagy ügyész); ennek hiányában a szakértőt az ügyész rendeli ki, ha az adott ügyet további vizsgálat céljából visszautalták, vagy a bírósági eljárásban elnöklő bíró. A vádlottat és bírósági eljárásokban az ügyészt értesítik a szakértő kirendeléséről. Más személyeket akkor értesítenek a szakértő kirendeléséről, ha azt szükségesnek ítélik ahhoz, hogy a szakértői eljárás lefolytatásával kapcsolatban valamilyen cselekedetet végrehajtsanak vagy valamit engedélyezzenek, például azért, hogy a szakértő belépessen egy meghatározott helyre.”

1.a Bíróság általi kirendelés

A bíróság szakértőket rendelhet ki az adott ügyben szükséges speciális ténykérdések vizsgálatára. Egyes polgári jogi és büntetőjogi ügyben kötelező a szakértő kirendelése (néhány eset az ítélkezési gyakorlatból is következik). A szakértők előzetes vagy a tárgyalást előkészítő eljárásban is kirendelhetők.

A büntetőeljárásról szóló 141/1961. sz. törvény (a továbbiakban: büntetőeljárási törvénykönyv) 105. §-ának (1) bekezdése az alábbiakról rendelkezik:

„Amennyiben a büntetőeljárás szempontjából releváns tények tisztázása szakértelmet igényel, a büntetőeljárásban részt vevő hatóság szakértői véleményt kér. Ha egy ilyen eljárás a vizsgált kérdés összetettsége miatt nem elegendő, a büntetőeljárásban részt vevő hatóság szakértőt rendel ki.”

Nincs alapvető különbség a polgári, büntető- és közigazgatási bíróságok előtti eljárásokban részt vevő szakértők kirendelése között.

A szakértők jogi kötelezettség alapján kötelesek jelenteni az összeférhetetlenséget.

Ha a szakértőt bíróság rendeli ki, a bíróságnak a szakértői névjegyzékből kell őt kiválasztania. Ha a körülmények nem zárják ki, a regionális bíróság székhelye vagy kirendeltsége szerinti kerületben székhellyel vagy kapcsolattartó címmel rendelkező szakértőt rendelnek ki. Ha ilyen szakértő nem szerepel a jegyzékben, vagy nyilvántartásba vett szakértő nem képes a szakértői vélemény elkészítésére, a bíróság kivételesen kirendelhet egy, a szakértői névjegyzékben nem szereplő személyt – „eseti bírósági szakértőt” (a szakértőkről szóló törvény 26. §-a) – a szakértői vélemény elkészítésére.

1.b A felek általi megbízás

Az eljárásban részt vevő felek bármikor megbízhatnak szakértőt. A valamely fél által megbízott (országos szakértői névjegyzékben nyilvántartott) szakértő által készített szakértői vélemény ereje a bíróság által kirendelt szakértő által készített szakértői vélemény erejével azonos. Ennek a véleménynek azonban tartalmaznia kell egy szakértői záradékot, amely rögzíti, hogy a szakértő ismeri a szándékosan hamis szakértői vélemény benyújtásának következményeit (a polgári perrendtartásról szóló törvény 127a. §-a; a büntetőeljárásról szóló törvény 110a. §-a).

A szakértő megbízásakor a feleknek nem kell külön eljárást követniük. A szakértői véleménynek azonban tartalmaznia kell arra vonatkozó információkat, hogy a szakértő szerződéses díjazásban részesül-e, és a díjazás nem függhet a szakértő tevékenységének eredményétől.

A bírósági eljárásban mindkét fél egyidejűleg nem bízhat meg azonos szakértőt.

A bíróság nem rendelheti el, hogy mindkét fél közösen bízson meg azonos szakértőt (például kis értékű vagy gyorsított eljárású ügyekben) ahelyett, hogy mindegyik fél saját szakértőt bízson meg.

A jogvitában részt vevő feleknek részletes utasításokat kell adniuk és megválaszolandó kérdéseket kell feltenniük a szakértőnek.

2. Bírósági eljárás

2.a. Polgári eljárás

Ha a bíróságnak kétségei vannak a szakértői vélemény pontosságát illetően, vagy ha a szakértői vélemény nem egyértelmű vagy hiányos, a szakértőt fel kell kérni, hogy pontosítsa azt vagy szolgáltatson további információkat. Ha ez nem történik meg, a bíróság a szakértői véleményt egy másik szakértővel felülvizsgálhatja. A tárgyaláson az ellenérdekű fél képviselője általában kérdéseket tesz fel a szakértőknek.

A bírót soha nem köti a szakértői vélemény. A szakértői vélemény ugyanolyan jelentőséggel bír, mint bármely más bizonyíték, és a bíró köteles azt tárgyilagosan és más bizonyítékokkal összefüggésben értékelni. Nem vélemezhető a bíróság által kirendelt szakértő által benyújtott szakértői vélemény pontossága. A valamely fél által megbízott szakértő által készített szakértői vélemény ugyanolyan erővel bír, mint a bíróság által kirendelt szakértő szakértői véleménye.

A felek kifogást emelhetnek a szakértői véleménnyel szemben.

A tárgyalás előtt a szakértők nem folytatnak megbeszélést, és nem intéznek hozzájuk kérdéseket az érintett kérdések leszűkítése céljából vagy annak érdekében, hogy a bíróság megértse a véleménykülönbségeket. A szakértők az eljárás során kapcsolatba léphetnek a felekkel, de nem nyújthatnak be véleményt, ha pártatlanságukat illetően kétségek merülnek fel.

Amint a szakértő olyan tényekről szerez tudomást, amelyek alapján a közreműködése kizárható, erről értesítenie kell a szakértői véleményt kérő felet; ugyanez a kötelezettség vonatkozik az eljárásban részt vevő többi félre is. A szakértő kizárására vonatkozó döntést a szakértőt kirendelő hatóság hozza meg.

Az eljárásban részt vevő felek kötelesek a szakértőkkel együttműködni. Bizonyos esetekben a szakértőnek meg kell vizsgálnia vagy ki kell kérdeznie a feleket.

A szakértők különösen nem kötelesek megbeszélést tartani a felekkel észrevételeik rögzítése érdekében.

1. Szakértői vélemény

A szakértői véleménynek teljesnek, hitelesnek és felülvizsgálhatónak kell lennie. A szakértői vélemény alaki követelményeit a szakértőkről szóló törvény 27. és 28. §-a, valamint az 503/2020. sz. végrehajtási rendelet tartalmazza.

A szakértői vélemény előírt tartalma:

Címlap

Feladatmeghatározás

Forrásjegyzék

Megállapítások

Vélemény

Megfelelő részletezettségű indoklás a felülvizsgálat lehetővé tételéhez

Következtetés

Mellékletek

Szakértői záradék

A szakértő pecsétjének lenyomata

Aláírás (elektronikus formátumú véleményhez minősített elektronikus aláírás)

A szakértők nem kötelesek előzetes jelentést benyújtani.

A szakértői véleményben a szakértők nem kötelesek a felek előadásával a bíróság feladatkörén kívüli mértékben foglalkozni.

A szakértők kötelesek a szakértői tevékenységet személyesen, kellő gondossággal, függetlenül, pártatlanul és a megállapodás szerinti vagy meghatározott határidőn belül, és kizárólag azon a területen, ágazatban és – adott esetben – szakterületen végezni, amelyre vonatkozóan engedéllyel rendelkeznek. A szakértők a véleményt kérő személy beleegyezésével kijelölhetnek egy tanácsadót a kiegészítő kérdések vizsgálatára.

A szakértők kötelesek bizalmasan kezelni a tevékenységük körében felmerült információkat.

A szakértő csak jogszabályban meghatározott okokból tagadhatja meg a vélemény benyújtását (a szakértőkről szóló törvény 19. §-a).

A szakértők írásban nyújtják be a szakértői véleményt. A törvény lehetővé teszi a szakértői vélemény elektronikus vagy szóbeli formában történő benyújtását, ha a szakértői véleményt kérő fél ehhez hozzájárul.

A szakértőket felkérhetik, hogy a bíróságon erősítsék meg, egészítsék ki vagy magyarázzák el véleményüket.

2. Bírósági tárgyalás

A bíróság idézése esetén a szakértők kötelesek részt venni az előzetes tárgyaláson.

A szóbeli tárgyaláson is meg kell jelenniük a bíróság és a felek által feltett kérdések megválaszolása érdekében.

A tárgyaláson az ellenérdekű fél képviselője általában kérdéseket tesz fel a szakértőknek.

Az itt bemutatott információk az Európai Szakértői Intézet (EEEI) által kiválasztott, különböző országok kapcsolattartóitól kerültek összegyűjtésre a „Szakértők keresése projekt” keretében.

Utolsó frissítés: 08/09/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Szakértő keresése - Dánia

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Dániában többféle szakértő létezik: kirendelésük, eljárásuk, valamint az, hogy létezik-e állami szakértői jegyzék vagy nyilvántartás, attól függ, hogy milyen szakértőről van szó.

Szakértők különösen a következők:

Szakértő ülnök

Bérleti ügyekben eljáró bírósági szakértő

Gyermekekkel kapcsolatos ügyekben eljáró szakértő

Szakértő becselő

Szakértők kisebb ügyekben

Emellett szervezetek is végezhetnek szakértői tevékenységet bizonyos területeken.

Egyes esetekben a bíróság egy olyan belső adatbázisból választja ki a szakértőt, amelyhez az összes dán bíróság hozzáfér. A szakértők kirendelésére vonatkozó eljárások változóak, de az összes szakértő számára közös előírás, hogy feddhetetlennek kell lenniük. A szakértői jegyzékeket vagy nyilvántartásokat időnként a dán bíróságok honlapján is közzéteszik az átláthatóság biztosítása érdekében.

Más esetekben a bíróság kirendelhet olyan személyt, akit megfelelőnek és hozzáértőnek tart. Ezekben az esetekben bizonyos állami szervezetek szakértői nyilvántartást vezetnek, amelyből a bíróság kiválaszthatja a szakértőt, ha a kérdés az adott szervezet hatáskörébe tartozik, például kriminalisztika esetében. Ha nincs ilyen jegyzék, és mindkét fél hozzájárul, a bíróság olyan szakértőt rendel ki, aki hozzáértőnek tűnik. Kizárólag feddhetetlen személyek rendelhetők ki.

II. A szakértők szakképzése

Nincs előírás a szakértők szakképesítésére vonatkozóan. A bíróságot nem köti a szakértői vélemény, azt szabadon mérlegelheti. Ez a szabály vonatkozik a bizonyíték bizonyító erejére is. Abban az esetben, ha a Dán Bírósági Hivatal olyan szakértők jelentkezését vizsgálja, akik kisebb ügyekben kívánnak szakértőként működni, a Dán Bírósági Hivatal egyeztet az érintett ipari szervezetekkel, és lekérdezi a bűnügyi nyilvántartást. Ettől eltekintve a szakértők képzésére vagy szakmai hátterére vonatkozóan nincs előírás.

III. A szakértők díjazása

A díjazás attól függ, milyen szakértő vesz részt az ügyben.

A **szakértő ülnök, a bérleti ügyekben eljáró ülnök és a gyermekekkel kapcsolatos ügyekben eljáró szakértő** díjai meg vannak határozva, és a Dán Bírósági Hivatal határozza meg a díjazás szabályait (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 93. cikke és a szociális szolgáltatásokról szóló törvény 172. cikke alapján).

Ha polgári eljárásban van szükség **szakértői vizsgálatra**, például műszaki véleményre, a szakértői díjak nincsenek előzetesen meghatározva, és a díjakra vonatkozóan nincs korlátozás. A díj azonban nem fizethető ki előre. A bíróság állapítja meg a bíróság által kirendelt szakértőnek az említett vélemény elkészítéséért és a bíróság előtti meghallgatásáért járó díjat, valamint a felmerült költségek megtérítését. A döntés meghozatala előtt a bíróság felkéri a feleket észrevételeik megtételére. A bíróság egyúttal dönt arról, hogy a díjat hogyan kell felosztani a felek között (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 208. cikke).

A bíróságtól szakértő kirendelését indítványozó fél és jogi képviselője viseli az ezzel kapcsolatban felmerült költségeket. A másik fél és annak jogi képviselője viseli ugyanakkor a költségek azon részét, amely a kérdésekre adott válaszokkal kapcsolatban merült fel. A szakértőnek a tárgyalásra való idézését indítványozó fél viseli az ezzel kapcsolatban felmerült költségeket. A bíróság felszólíthatja a feleket, hogy adjanak biztosítékot a kért szakértői vélemény költségeinek fedezésére (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 208. cikke).

Büntetőeljárásokban – a szükséges módosításokkal – hasonló szabályokat kell alkalmazni a szakértői véleményre (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 210. cikke).

Kisebb ügyekben a szakértőnek költségbecslést kell készíteni a várható költségekről, és a díjról való megállapodás előtt nem válaszolhatja meg a szakkérdéseket. Ezután a feleknek észrevételt kell tenni a szakértő költségbecslésére vonatkozóan. Fontos megemlíteni, hogy ha a felek nem tudnak biztosítékot adni a költségek fedezésére, a bíróság dönthet úgy, hogy szakértői vélemény készítése nélkül folytatódik az ügy. A Dán Bírósági Hivatal határozza meg a szabályokat (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 404. cikke).

IV. A szakértők felelőssége

A szakértők felelősségére nincs külön előírás. A szakértőnek tiszteletben kell tartani a szakterületre, a pártatlanságra és a titoktartásra vonatkozó szakmai szabályokat. A szakértők felelősségére tehát a szerződésen kívüli károkozásra, valamint a szerződésekre vonatkozó általános szabályok irányadóak. Ezek a szabályok nem tartalmazzak felső korlátot a felelősségre.

A szakmai szabályokat nem teljesítő szakértő felmenthető, díja csökkenthető, vagy akár felelősségre is vonható.

A szakértővel szemben büntetőeljárás indítható a megbízás végrehajtása során elkövetett bűncselekmény miatt.

Végül, nem kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

A szakértői eljárásokra vonatkozó szabályok különböző jogszabályokban találhatók, és attól függenek, hogy milyen szakértőről van szó. A legtöbb szabály azonban megtalálható az igazságszolgáltatásról szóló törvényben (2021.09.15-i 1835. sz. egységes szerkezetbe foglalt törvény). A szociális szolgáltatásokról szóló törvényben szerepel a gyermekekkel kapcsolatos ügyekben eljáró szakértőre vonatkozó szabályok egy része.

Az igazságszolgáltatásról szóló törvény egyes részei megtalálhatók angol nyelven.

1. A szakértők kirendelése

Polgári ügyekben a bíróság vagy a felek jelölhetik ki a szakértőket. A felek kérhetik a bíróságtól szakértő kirendelését azzal a céllal, hogy egy vagy több kérdéssel kapcsolatban véleményt nyilvánítsanak.

Büntetőügyekben a bíróság dönt arról, hogy szükség van-e szakértő kirendelésére a terhelt vagy az ügyészség indítványa esetén. A védelem és az ügyészség is indítványozhat szakértő tanúkat.

A szakértőnek be kell jelentenie, ha valamelyik féllel kapcsolatban összeférhetlensége áll fenn.

Kisebb ügyekben (vagyis olyan ügyekben, amelyekben nincs vagy 50 000 DKK alatt van a pertárgyérték) a bíró kérhet szakértői véleményt. A Dán Bírósági Hivatal rendeli ki a kisebb ügyekben eljáró szakértőket.

a) Bíróság általi kirendelés

Az elnöklő bíró, illetve bíróság rendeli ki az egyes ügyekben a szakértő ülnököket stb., ha szükségesnek tartja szakértői tevékenységük ellátását. Az elnöklő bíró az adott jegyzékből, nyilvántartásból vagy belső adatbázisból választja ki a szakértő ülnököket, de bizonyos esetekben a jegyzék, nyilvántartás vagy belső adatbázis nem köti a bírót. Mielőtt az elnöklő bíró, illetve bíróság kirendeli a szakértő ülnököket, a felek észrevételt tehetnek.

Amikor a felek indítványoznak szakértői vizsgálatot, megbízhatnak egy szakértőt, de döntésük nem köti a bíróságot. Ha a felek megállapodnak a szakértő személyében, a bíró általában kirendeli ezt a szakértőt (akkor is, ha nem köteles erre). Ha a bíróság kirendel szakértőt, a bíróságnak értesíteni kell a feleket a kirendelési kívánságáról, és lehetőséget kell biztosítani a feleknek észrevételek benyújtására. Ha létezik jegyzék, illetve nyilvántartás, a bíróság vagy a felek általában ebből választanak szakértőt, de nem minden esetben kötelesek erre.

b) Felek általi megbízás

Ha a felek kívánnak szakértőt megbízni vélemény adására, egy meghatározott eljárást kell követniük: ha a felek polgári ügyben kérnek szakértői véleményt, írásbeli indítványt kell benyújtaniuk a bírósághoz. Az indítványnak információkat kell tartalmazni a szakértői vélemény céljáról és a szakértői vizsgálat tárgyáról.

Ha a bíróság engedélyezi, a feleknek a bírósághoz kell benyújtaniuk a kérdéseiket. A kérdések kézhezvétele után a bíróság kirendel egy vagy több szakértőt. A fentebb leírtak szerint a felek is megbízhatnak egy szakértőt, de a bíróságot nem köti a döntésük.

2. Az eljárás

a) Polgári eljárás

Az eljárás attól függ, milyen szakértő vesz részt az ügyben. Egyes esetekben a szakértőt megidézik a bírósági tárgyalásra, hogy válaszoljon a tárgyhoz kapcsolódó kérdésekre (például gyermekekkel kapcsolatos ügyekben eljáró családjogi szakértő, műszaki kérdések szakértői vizsgálata esetében), míg más esetekben csak írásbeli véleményt kell készíteni a szakértőnek. Más esetekben a szakértő bíróként jár el, és az ítélező tanács részét képezi.

Az alábbiakban két példát ismertetünk:

Az elnöklő bíró, illetve bíróság által az adott ügyben kirendelt szakértő ülnök, akinek a szakértelme szükségesnek bizonyul, bíróként jár el (de egy adott tudományágban szakértői tudással rendelkezik), és az ítélező tanács részét képezi. Gyermekekkel kapcsolatos ügyekben eljáró szakértők segítik a családjogi bíróságot.

Ha a szakértői vizsgálat szükséges egy kérdésben, a szakértőnek a bírósághoz benyújtott írásbeli véleményben kell megválaszolni a bíróságtól kapott kérdéseket. A szakértőnek tájékoztatnia kell a feleket a vizsgálat időpontjáról és helyéről. Ha a szakértői vélemény hiányos, a bíróság a vizsgálat újbóli elvégzésére vagy a vélemény újabb írásbeli véleménynel való kiegészítésére utasíthatja a szakértőt. Vannak előre meghatározott sablonok a szakértői véleményhez. A bíróság nem ellenőrzi a szakértő tevékenységét. A vélemény benyújtását követően a felek további kérdéseket tehetnek fel a szakértőnek, ha a bíróság ezt engedélyezi. A bíróság ezután dönt arról, hogy a szakértő írásban, kiegészítő véleményben vagy szóban, a bírósági tárgyaláson válaszoljon a további kérdésekre. A szakértőt meg is lehet idézni a bírósági tárgyalásra, hogy válaszoljon a véleményrel kapcsolatos kérdésekre.

A felek a tárgyaláson megtámadhatják a szakértők írásbeli vagy szóbeli véleményét. Mindenesetre a bírót soha nem köti a szakértői vélemény.

b) Egyéb eljárás

Büntetőügyekben is alkalmazható szakértő tanú. A szakértő tanúkat megidézik tárgyalásra, és általában részt vesznek a tárgyaláson.

A fentebb bemutatott információk az **Európai Szakértői Intézet (EEI)** által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országokként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 09/05/2022

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Szakértő keresése - Németország

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Németországban átfogó szakértői nyilvántartásokat vezetnek. Hozzávetőlegesen 200–300 különböző szakterületet különböztetnek meg.

A kereskedelmi és iparkamarák által nyilvánosan kиеvezett és felesketett szakértők jegyzéke elérhető [itt](#).

A kézműves kamarák által nyilvánosan kиеvezett és felesketett szakértők jegyzéke elérhető [itt](#).

A mezőgazdasági kamarák által nyilvánosan kиеvezett és felesketett szakértők jegyzéke elérhető [a mezőgazdasági kamarák regionális honlapjain](#).

Az építész kamarák által nyilvánosan kиеvezett és felesketett szakértők jegyzéke elérhető [az építész kamarák regionális honlapjain](#).

A mérnöki kamarák által nyilvánosan kиеvezett és felesketett szakértőkre és a nyilvántartásokra vonatkozó tájékoztatás elérhető [itt](#).

A könyvelői kamara által nyilvántartott szakértők jegyzéke elérhető [itt](#).

További adatbázis a nyilvánosan kиеvezett és felesketett szakértők szövetsége <https://www.bvs-ev.de/sachverstaendigenverzeichnis/> oldalán található.

Az orvosi szakértőkre nem vonatkozik a nyilvános kиеvezési és eskütételi kötelezettség. Az orvosi szakértőket az orvosi egyesületek regionális honlapjain található jegyzékben lehet keresni.

A bíróságok által széles körben alkalmazott gyakorlat, hogy az adott nyilvántartásból rendelnek ki szakértőt. A követelmények teljesítése esetén a szakértőt automatikusan nyilvántartásba veszik. Az államilag kijelölt nyilvántartást vezető kamarák feladata a nyilvántartások naprakészen tartása.

Németországban az igazságügyi szakértői tevékenységre vonatkozó főbb jogszabályok a következők:

 [a polgári perrendtartás§§ 401 és azt követő cikkei](#) (Zivilprozessordnung, ZPO)

a kereskedelem szabályozásáról szóló törvény 36. §-a;

a kézműipar szabályozásáról szóló törvény 91. §-a;

a közigazgatási eljárás szabályai;

a büntetőeljárás szabályai;

 [a kamarák magatartási kódexei](#).

II. A szakértők szakképesítése

Szakértőként olyan személyek vehetők jegyzékbe, akik szakterületükön kiemelkedően magas szintű szakképzettséggel rendelkeznek. A jegyzékbe történő felvételhez a jelentkezőnek megfelelő szakmai tapasztalattal is kell rendelkeznie. A szakértelem a szakértő munkáját dokumentáló megfelelő iratok benyújtásával bizonyítható. (Például életrajz, oklevélmásolat minden lényeges iskolai és szakmai képzettségre vonatkozóan, munkatapasztalat, referenciák, jelentések, továbbképzések). Az ipari és kereskedelmi kamarák, kézműves kamarák, illetve az építészek és mérnökök esetében az adott szakmai szervezet ellenőrzést is végez. A képzettség, továbbképzések és szakmai tapasztalat mellett a jelölteknek bizonyosságot kell tenniük önállóságukról és feddhetetlenségükről is.

A nyilvánosan kиеvezett és felesketett szakértők rendszerint öt évre kerülnek a nyilvántartásba. Az öt éves időszak letelte előtt bizonyítaniuk kell hozzáértésüket, feddhetetlenségüket és továbbképzésüket ahhoz, hogy újra kиеvezést kapjanak, és ezáltal öt évig ismét a nyilvántartásban szerepeljenek (pl. az újabb öt éves nyilvántartásba vételhez szükséges beszámoló ellenőrzése és felülvizsgálata révén). A felelős szervezetek kötelesek tanfolyamokat szervezni. Amennyiben a szakértő megszegi a rá vonatkozó szabályokat vagy nem tartja naprakészen szaktudását, a kamarának jogában áll a szakértőt törölni a nyilvántartásból.

III. A szakértők díjazása

Polgári, közigazgatási és büntetőjogi ügyekben a díjazás [a német igazságügyi díjazásról és juttatásokról szóló törvény](#) (Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetzes, JVEG) alapján történik.

Előleg és részfizetés igényelhető.

Ha a szakértő munkáját a bíróságon kívül veszik igénybe, a díjazás az egyedi kompenzációs megállapodás függvénye.

IV. A szakértők felelőssége

Hibás szakértői vélemény esetén a szakértő felelősséget visel, akár magánszemély, akár bíróság a megbízó. Ha a bíróság megbízásából eljáró szakértő szándékosan vagy hanyag gondatlanságból hibás szakértői véleményt készít, és a bíróság erre a hibás szakértői véleményre alapozva hozza meg határozatát, a károsult fél jogi lépéseket tehet a kár megtérítése érdekében (a polgári törvénykönyv – *Bürgerliches Gesetzbuch* [BGB] 839 a. §-a).

Ha a szakértő munkájára a bíróságon kívül van szükség, a (szerződéses) felelősségre vonatkozó általános rendelkezések irányadók.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

1. A szakértők kirendelése

A szakértőt a bíróság rendeli ki. A felek ugyanakkor javaslatot tehetnek a kirendelendő szakértő személyére.

a) Bíróság általi kirendelés

A bíróság általában szakértői jegyzékből vagy nyilvántartásból választ. A bíróság ugyanakkor kirendelhet olyan szakértőt, akit megfelelőnek és hozzáértőnek tart. A bíróság által kirendelt szakértő a bíróság megbízásából és annak utasítása szerint jár el. Elsődleges feladata saját szakterületén belül a bíróság munkájának támogatása.

b) Felek általi megbízás

Amennyiben a felek megállapodnak adott személy szakértőként történő megbízásában, a bíróság köteles megállapodásukat követni; azonban a bíróság korlátozhatja a felek által kiválasztott szakértők számát.

Ha az egyik fél saját részről kíván szakértőt megbízni annak érdekében, hogy az számára segítséget nyújtson, az nem tekinthető igazságügyi szakértőnek, csak magánszakértőnek.

2. Az eljárás

a) Polgári eljárás

A bíróság a határozatát köteles indokolni, és amennyiben a szakértői véleményt követi, utalnia kell a szakértő következtetéseire. A bíróságot nem köti a szakértői vélemény, az azonban sokszor kulcsjelentőségű az ítélet szempontjából. Helyszíni vizsgálat esetén a szakértőnek valamennyi féllel fel kell vennie a kapcsolatot. Amikor a szakértőnek például több információra van szüksége a felektől, ennek intézése általában a bíróság feladata.

i. Szakértői vélemény

A felek megtámadhatják a kirendelt szakértő véleményét nyilatkozattal vagy magánszakértő megbízásával, akinek véleményét másik szakvéleményként benyújthatják a bíróságnak.

ii. Bírósági meghallgatás

A tárgyalást megelőzően a bizonyításfelvételle független eljárás indítása kezdeményezhető („*selbständiges Beweisverfahren*”). Ebben az összefüggésben a szakértő már azelőtt kirendelhető, mielőtt az alapeljárásra sor kerülne. Ezen eljárás tárgya csak bizonyíték megőrzésére irányulhat, a további bírósági eljárás céljaira vagy a jogvita elkerülése érdekében.

A bírósági meghallgatásra magatartási kódex és az eljárási szabályok betartásával kerül sor. A szakértő köteles objektív, érthető és átfogó módon válaszolni a feltett kérdésekre. A német eljárásjog nem ismeri a keresztkérdéseket, azonban nemcsak a bírő, hanem a peres felek is feltehetnek kérdéseket.

b) Egyéb eljárás

Büntetőügyekben a bíróságnak az elismert igazságügyi szakértők jegyzékéből kell kiválasztania a kirendelt szakértőt; más személy csak akkor rendelhető ki, ha ezt különleges körülmények teszik szükségessé (a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv – *Strafprozessordnung*, StPO – 73. §, 2. bekezdése). A bíróság irányíthatja a szakértő tevékenységét. A [büntetőeljárásról szóló törvény *Strafprozessordnung*, StPO](#) egyéb szabályokat is tartalmaz.

A fentebb bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országoként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 27/04/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Szakértő keresése - Észtország

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Az igazságügyi vizsgálatokról szóló észt törvény szerint a szakértő olyan személy, aki nem jogi vagy jogi szakvéleményt ad olyan ügyekben, amelyekben a jogszabály megengedi. Egyes szakértőket állami intézmények alkalmaznak („igazságügyi szakértők”), mások szakértői intézetek jegyzékében szerepelnek. Észtországban vannak hivatalos szakértői jegyzékek. Bárki hozzáférhet a jegyzékekhez. A jegyzékek letölthetők vagy megtekinthetők [itt](#) és [itt](#).

Az Észt Igazságügyi Szakértői Intézet, az állami igazságügyi laboratórium felel ezen jegyzékek naprakészen tartásáért. Be kell jegyezni a fentebb említett második jegyzékbe azt a személyt, aki megfelel az igazságügyi vizsgálatokról szóló törvény 6. § (1) bekezdésének 1)–3) és (2) bekezdésének 1) és 2) pontjában meghatározott követelményeknek.

II. A szakértők szakképesítése

Az igazságügyi vizsgálatokról szóló törvényen alapulnak az igazságügyi szakértővé válás megszerzéséhez szükséges minimumkövetelmények. Az igazságügyi szakértői kompetencia képzés útján szerezhető meg.

A Tartui Egyetem az igazságügyi orvostan négyéves rezidensprogramja keretében biztosítja az igazságügyi orvosszakértői képzést. A rezidensek szakmai készségeket szereznek az Észt Igazságügyi Szakértői Intézetnél, amely a Tartui Egyetem egyik oktatási bázisa.

Észtországban egyik oktatási intézmény sem szervez igazságügyi szakértői képzést az igazságügyi szakértői tevékenység más területein. Az Észt Igazságügyi Szakértői Intézetben tapasztalt szakemberek oktatják a szakértőket. A legtöbb esetben 2 évig tart a képzés. A képzési terv általános és konkrét tárgyköröket is tartalmaz, és a terv célja, hogy a szakértő szakmai kompetenciákat szerezzen. Az egyes szakértői területek sajátosságai alapján állítják össze a képzési tervet, figyelembe véve a képzésben résztvevő szakértő szakmai tudományos háttérét és korábbi munkatapasztalait is.

Ha valaki megfelel az igazságügyi szakértőkre vonatkozóan az igazságügyi vizsgálatokról szóló törvényben foglalt követelményeknek, elvégezte a képzést, és elegendő tapasztalattal rendelkezik független szakértői vélemény adásához, igazságügyi szakértővé válik. Miután letette az igazságügyi szakértő részére az igazságügyi vizsgálatokról szóló törvényben meghatározott esküt, igazságügyi szakértőként dolgozhat.

III. A szakértők díjazása

Az igazságügyi vizsgálatokról szóló törvény 5. fejezete rendelkezik a vizsgálatok költségeinek viseléséről. Az éves állami költségvetés fedezi az állami igazságügyi intézményekben végzett vizsgálatokat. Az igazságügyi vizsgálatokról szóló törvény 26. szakasza határozza meg a vizsgálatok pontos díját.

A szakértők díjazására nincs külön eljárás. A legtöbb esetben a szakértőknek kirendelésük előtt árajánlatot kell benyújtaniuk. Az eljárási törvény rendelkezik a szakértő költségeinek megtérítéséről is.

A vizsgálat költségei magukban foglalják a vizsgálattal összefüggésben felmerült összes költséget, ideértve az alvállalkozóként eljáró szakértők vagy intézmények közreműködése miatt felmerült költségeket is. A bíróságon kívüli szakértői eljárások költségei beleszámíthatók az eljárási költségekbe.

A szakértők részesülhetnek költségelőlegben.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértőknek tájékoztatni kell az eljárásban részt vevő feleket a vizsgálat megkezdéséről. Szándékosan hamis szakértői vélemény adása bűncselekménynek minősül a büntető törvénykönyv 321. cikke alapján.

A szakértők a szerződésekre és a szerződésen kívüli károkozásra vonatkozó általános jogszabályok szerint vonhatók felelősségre. Ezenkívül van egy speciális büntetőjogi rendelkezés, amely vonatkozik a szakértő felelősségére: Hamis vád: 1) Aki mást bűncselekmény elkövetésével szándékosan hamisan vádol, pénzbüntetéssel vagy egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. 2) Aki a fenti cselekményt koholt bizonyítékok előállításával követi el, pénzbüntetéssel vagy öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A szakértők nem kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Az észt szakértői eljárásokra vonatkozó jogi rendelkezések a következő weboldalon találhatók:

[Riigi Teataja](#)

 [Büntetőeljárásról szóló törvény](#)

 [Polgári perrendtartásról szóló törvény](#)

 [Igazságügyi vizsgálatokról szóló törvény](#)

Polgári és közigazgatási eljárásban nincs különbség a szakértők kirendelése között. Büntetőeljárásban az Észti Igazságügyi Szakértői Intézet indítványára rendelnek ki igazságügyi szakértőt, hogy szükség esetén segítse az ügyészt és a bíróságot.

Észtországban a szakértői jogállás nem védett. A büntetőügyek több, mint 70%-ában, a polgári eljárások 30%-ában és a közigazgatási eljárások 10%-ában vesznek részt szakértők.

V.1 A szakértők kirendelése

Bíróság rendelhet ki, valamint néhány esetben a felek bízhatnak meg szakértőt. Az előzetes eljárás vagy a tárgyalás előkészítése céljára is rendelhetnek ki szakértőt. Nem kötelesek valamely jegyzékben szereplő szakértőt kirendelni. Büntetőeljárásban a nyomozás során a rendőrség (a nyomozó hatóság) vagy az ügyész rendelhet ki szakértőt.

A bíróság kirendelhet szakértőt, ha a felek nem bíznak meg szakértőt, vagy ha nem jutnak megállapodásra a szakértő személyét illetően, vagy ha a tárgyalást megelőzően készült szakértői vélemény. Polgári jogi ügyekben a szakértő kirendelése előtt a feleknek előleget kell fizetni a szakértői költségek fedezésére. A felek javaslatot tehetnek a szakértő személyére, de ez a javaslat nem köti a bíróságot.

Nincs jelentős eltérés a szakértőnek a különböző bíróságok általi és az igazságszolgáltatás különböző területein történő kirendelése között.

A bíróság által kirendelt szakértők kötelesek bejelenteni minden összeférhetetlenséget.

V.2. Az eljárás

Polgári eljárás

Általános követelmény a szakértőkkel szemben, hogy alaposan, teljeskörűen és objektíven kell végezniük munkájukat, valamint tudományos szempontból megalapozott véleményt kell adniuk. Ez minden jogi eljárásban alkalmazandó előírás.

A felek megtámadhatják a szakértői véleményt nyilatkozattal vagy másik szakvélemény benyújtásával.

A bíróságot nem köti a szakértői vélemény. A bíróság akkor is dönthet a szakértői vélemény alapján, ha valamelyik fél a tárgyaláson megtámadta azt.

Mivel a szakértői vélemény csupán a bizonyítékok egyike, a bíróság ebben az esetben is a többi bizonyítékhoz képest mérlegeli a szakértői vélemény bizonyító erejét.

Nincs olyan eljárás, amelynek során a szakértők megbeszélést folytatnának a tárgyalás előtt, vagy kerszetkérdéseket intéznének hozzájuk.

Ha a szakértőnek szüksége van további információkra, az eljárás során kapcsolatba léphet a felekkel.

1. Szakértői vélemény

Észtországban a szakértők írásban és néhány esetben szóban adnak szakvéleményt. A büntetőeljárások kivételével a szakértőnek nem kell meghatározott szerkezet szerint elkészíteni a véleményt.

A szakértő köteles reagálni a felek érveire a záróvéleményben. Ha a felek a vélemény kiegészítését indítványozzák az eredeti véleményben felmerülő kérdések miatt, a bíróság elrendelheti a vélemény kiegészítését. Ha a szakértői vélemény homályos, ellentmondásokat tartalmaz vagy hiányos, és ezeket a hibákat további kérdésekkel nem lehet kiküszöbölni, a bíróság jogosult új vizsgálatot elrendelni. Az új vizsgálatot ugyanaz vagy másik szakértő végzi.

2. Bírósági meghallgatás

A szakértők nem vesznek részt a tárgyalást előkészítő ülésen, de a tárgyalásra megidézik őket, hogy válaszolhassanak a bíróság vagy a felek kérdéseire.

Általános gyakorlatnak számít, hogy kérdéseket intéznek a szakértőkhöz. Telefonkonferencia útján is meg lehet hallgatni a szakértőket, ha a felek megállapodnak erről a tárgyalás előtt.

A fentebb bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országoként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Szakértő keresése - Görögország

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Görögországban a szakértők szakterület szerint szerepelnek a nyilvántartásban. Az elsőfokú bíróságok (*protodikeia*) vezetik a szakértői nyilvántartásokat. A nyilvántartások nyilvánosak, de csak azok a bírák használják, akik szeretnék kirendelni szakértőt. A bíróság kirendelhet egy vagy több szakértőt, ha úgy ítéli meg, hogy az ügyben felmerült kérdések különleges szakértelmet igényelnek. Ezenkívül a bíróság köteles kirendelni szakértőt, ha valamelyik fél ezt indítványozza, feltéve, hogy a bíróság véleménye szerint is speciális szakértelem szükséges.

A szakértőknek kérelmezni kell a nyilvántartásba való felvételüket.

Az elsőfokú polgári (*politikó*) vagy közigazgatási (*dioikitikó*) bíróság nyilvános pályázati felhívását követően (a bíróság hivatalos weboldalán) bármely érdekelt fél a személyes adatait tartalmazó írásbeli kérelmet nyújthat be az elsőfokú bíróság hivatalához, amelyben kijelenti, hogy:

nem ítélték el és nem is gyanúsították olyan bűntett (*kakouérigma*) vagy vétség (*plimmélíma*) elkövetésével, amely következtében megvonták a politikai jogait, nem vonták vissza a foglalkozási engedélyét,

fizetéseképtelenség vagy gondnokság alá helyezés miatt nem vonták meg a tulajdonnal való szabad rendelkezési jogát,

nem bíró, ügyész vagy tisztviselő.

Az évente kiírt pályázati eljárás lezárása után közzéteszik a szakértői nyilvántartás tervezetét. A kifogások benyújtására nyitva álló időszak után az elsőfokú bíróság többtagú tanácsa (*polymélés protodikeío*) jóváhagyja a végleges nyilvántartást.

A büntetőeljárások esetében a szakértői nyilvántartást az ügyész javaslata alapján a szabálysértési bíróság igazságszolgáltatási tanácsa (*symvoúlio plimmeleiodikón*) állítja össze. Szakértő esetében teljesülni kell az alábbi követelményeknek:

21 éves kora betöltötte,

cselekvőképes és nem értelmi fogyatékos,

nem ítélték el olyan bűntett vagy vétség elkövetése miatt, amely következtében megvonták a politikai jogait, vagy elbocsátották a közigazgatásból,

nem vonták vissza a foglalkozási engedélyét,

nem járult hozzá a szakértői véleményezés tárgyát képező helyzet előidézéséhez,

nem jár el az adott eljárásban illetékes bíróként, ügyészként, titkárként vagy tisztviselőként,

nem ítélték el ugyanazon bűncselekmény miatt, amellyel a terheltet gyanúsítják, és

nem a terhelt házastársa, testvére vagy közeli hozzátartozója.

A szakértőt törölni lehet a nyilvántartásból kérésére, ha már nem felel meg a követelményeknek, vagy ha az illetékes hatóság úgy dönt.

II. A szakértők szakképesítése

A szakértőknek szakmai testület tagjának kell lenniük annak érdekében, hogy szakértőnek nevezhessék magukat.

III. A szakértők díjazása

Büntetőeljárás során az állam téríti meg a szakértő díját. Polgári eljárásban a felperesnek előleget kell fizetnie a bíróság által kirendelt szakértők költségeinek fedezésére. Az eljárás lezárultakor a pereszes fél viseli a költségeket. A felek bizonyos feltételek esetén költségmentességben részesülhetnek a szakértői díj tekintetében.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértők a szerződésekre és a szerződésen kívüli károkozásra vonatkozó általános jogszabályok szerint vonhatók felelősségre. Nem kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Az igazságügyi szakértői tevékenységre alkalmazandó főbb jogszabályi rendelkezéseket a polgári perrendtartásról szóló görög törvénykönyv (*kódikas politíkis dikonomías*) 368–392. cikke, az 566/1968. sz. királyi rendelet 20. cikkének (7) bekezdése, valamint a 2882/2001. sz. törvény (kisajátítási törvény [*kódikas anagkastikón apallotrióseon*]) tartalmazza. Eseti alapon a görög közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv (*kódikas dioikitikís dikonomías*) 159–168. cikke, és a görög büntetőeljárásról szóló törvénykönyv (*kódikas poinikís dikonomías*) 183–203. cikke is alkalmazandó lehet.

A bíróság mérlegelési jogkörrel rendelkezik a bizonyításfelvétel elrendelése tekintetében, mivel az igazság kiderítése az elsődleges cél. A kontradiktórius eljárás elve jelenti e jogkör egyetlen korlátozását.

1. A szakértők kirendelése

Szakértőt a bíróság rendelhet ki, valamint a felek bízhatnak meg. A közigazgatási eljárásokban a szakértők kirendelése hasonlóan történik, mint a polgári eljárásokban. A büntetőbíróság előtti eljárásban az ügyész vagy a bíróság rendelhet ki szakértőt a nyomozás során. Emiatt a polgári eljárásokban használttól eltérő szakértői nyilvántartás létezik büntetőügyekben, és a szakértőnek szigorúbb követelményeknek kell megfelelni, mint a polgári és közigazgatási eljárásokban.

a) Bíróság általi kirendelés

A polgári bíróság mérlegelési jogkörrel rendelkezik, hogy kirendeljen-e hivatalból vagy a fél kifejezett indítványára szakértőt, ha másként nem állapítható meg a tényállás. Ebben az esetben a szakértői vélemény kézhezvételét követő időpontra halasztják a tárgyalást. A bíróság szabadon rendelhet ki bárkit, akiről úgy ítéli meg, hogy megfelelően tud eljárni szakértőként. A szakértőnek be kell jelenteni bármely összeférhetetlenséget a bíróságnak. A bíróság által kirendelt szakértő hozzáférhet az ügy irataihoz.

b) Felek általi megbízás

A felek által megbízott szakértőknek három típusa létezik Görögországban: szaktanácsadók (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 391–392. cikke, a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv 167. cikke, a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 204. és azt követő cikkei), bíróságon kívüli szakértők és szakértő tanúk. A szaktanácsadót a fél bízta meg a bíróság által kirendelt szakértő tevékenységének ellenőrzése céljából. A felek választják ki a bíróságon kívüli szakértőt. A feleknek kell hivatkozniuk a szakértő véleményére és azt benyújtaniuk, ellenkező esetben a bíróság elfogadhatatlanként elutasítja azt. Ha ezek a követelmények teljesülnek, a bíróság szabadon vizsgálja és értékeli a szakértő véleményét. A vélemény nem tekinthető bizonyítéknak. Inkább a peres fél érvelésének jogalapjához kapcsolódik. A szakértő tanúk különleges tudományos vagy műszaki szakismerettel rendelkező tanúk, akiket a bíróság hallgat meg.

A bíróság eldönti, hogy a szakértő véleményére alapozza-e az ítélet indokolását. A bíróság akkor is a szakértő véleményére alapozhatja az ítéletét, ha az eljárási szabályok megsértésével készült a szakértői vélemény. Ha azonban az eljárási szabályokat jelentős mértékben megsértik, akkor a szakértői véleményt nem létezőnek tekintik. Ebben az esetben a bíró nem alapozhatja az ítélet indokolását a szakértő véleményére.

2. Az eljárás (polgári)

Ha a felek megbíztak szaktanácsadókat, a szaktanácsadó kérdéseket tehet fel a bíróság által kirendelt szakértőknek. A szakértő egyetlen kötelezettsége a vélemény elkészítése. A felek által megbízott szakértők kapcsolatba léphetnek a felekkel az eljárás során, míg a bíróság által kirendelt szakértőnek ehhez a bíróság engedélyére van szüksége.

a) Szakértői vélemény

A görög szakértői eljárások során nincs szükség előzetes szakértői véleményre. A fő vélemény írásban vagy szóban is elkészíthető. A szakértőnek nem kell meghatározott szerkezet szerint elkészíteni a véleményt.

Ha a bíróság álláspontja szerint a vélemény hiányos, vagy a szakértő indokolatlanul megszegi kötelezettségét, a bíróság hivatalból vagy a felek indítványára új véleményt elkészítését vagy a vélemény kiegészítését rendelheti el. A bíróság azt is elrendelheti, hogy indokolatlan kötelezettségszegés miatt a szakértőnek kell megfizetnie a bírósági illetéket.

A felek megtámadhatják a szakértői véleményt nyilatkozattal vagy másik szakvélemény benyújtásával.

b) Bírósági meghallgatás

A bíró csak kivételes esetben idézi meg a szakértőt a tárgyalásra.

Az itt bemutatott információk az **Európai Szakértői Intézet (EEI)** által a „Szakértők keresése” elnevezésű projekt során az országoként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 27/04/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Szakértő keresése - Franciaország

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Valamennyi fellebbviteli bíróság, valamint a polgári és büntetőügyekben eljáró francia legfelsőbb bíróság (Semmitőszék) vezet szakértői jegyzéket vagy nyilvántartást.

A bíróságok és az ügyészek azonban bárkit kirendelhetnek, akit megfelelőnek és hozzáértőnek tartanak. Ebben az esetben meg kell indokolni a döntésüket. A bíróságok weboldalain, különösen a **Semmitőszék** és a fellebbviteli bíróságok honlapján teszik közzé a szakértői jegyzékeket.

A bírósági jegyzékbe való felvételhez a szakértőknek teljesíteni kell a következő követelményeket:

70 évesnél fiatalabb. A gyakorlatban a szakértőnek 35 és 57–58 év közöttinek kell lennie, hogy bejegyezzék a szakértői nyilvántartásba uniós polgár

nem követett el becsületsértést, feddhetetlen és nem sértett jó erkölcsöt

nem szabták ki vele szemben valamelyik alábbi fegyelmi vagy közigazgatási szankciót: elbocsátás, nyilvántartásból való törlés, visszahívás, jóváhagyás visszavonása vagy az engedély visszavonása

nem vált fizetésképtelenné magáncsőd eljárásban, és nem szabták ki vele szemben más, a kereskedelmi törvényben előírt szankciót

az adott szakterületen eltöltött minimális idő

nem végzett olyan tevékenységet, amely összeegyeztethetetlen az igazságügyi (jogi) szakértői feladatok elvégzéséhez szükséges függetlenséggel a fő tevékenységüket a bíróság illetékességi területén végzik.

Az elsőfokú bíróság által vezetett nyilvántartásba való felvételét kérő, fordításra szakosodott szakértőknek az adott bíróság illetékességi területén kell végezni a tevékenységüket, vagy ezen a területen kell élniük, ha már nyugdíjba vonultak.

Az ügyész és az elsőfokú bíróság bírói vizsgálják meg a szakértő nyilvántartásba való vétel iránti kérelmét. A fellebbviteli bíróság bírói tanácsa dönt a kérelemről.

A szakértőknek esküt kell tenni a nyilvántartásba vétel előtt.

A szakértőnek legalább öt évig szerepelni kell a fellebbviteli bíróság jegyzékén (regionális jegyzék) ahhoz, hogy felvegyék a Semmítőszék jegyzékébe (nemzeti jegyzék).

Az első alkalommal bejegyzett szakértőnek három év elteltével újból kérelmezni kell a nyilvántartásba vételt. Ettől kezdve a szakértőknek ötévente kell kérelmezni a nyilvántartásba vételt. A szakértő újbóli nyilvántartásba vételéről szóló határozatnak tartalmazni kell az elutasítás okait, és a határozat megtámadható.

A fellebbviteli bíróság fegyelmi eljárásban is törölheti a szakértőt a nyilvántartásból, ez a döntés is megtámadható.

A **Francia Szakértők Szövetsége** közzétett egy etikai kódexet a szakértők számára.

II. A szakértők szakképesítése

Általánosságban elmondható, hogy a szakértőknek megfelelő képesítéssel kell rendelkezniük a saját szakterületükön.

A szakértőknek szakmai tapasztalattal kell rendelkezni, és ismerni kell az eljárási szabályokat, különösen a szakértői eljárásra vonatkozó szabályokat.

Továbbképzésben kell részt venniük, amit a fellebbviteli bíróságok ötévente ellenőriznek. A szakértők továbbképzése a következőket foglalja magában:

szakmai szervezetek által a szakterületüknek megfelelő képzés;

bírák és szakértői szervezetek által nyújtott képzés a szakértői eljárásról.

III. A szakértők díjazása

A büntetőeljárások tekintetében rendelet szabályozza a szakértő által végzett egyes feladatok szakértői díját. Bizonyos szakterületeken az ügyész vagy a nyomozási bíró pályázati felhívást tehet közzé a szakértői tevékenység elvégzésére, és kiválaszthatja a legkedvezőbb ajánlatot. Az Igazságügyi Minisztérium viseli a szakértői fordítási költségeket az igazságügyre fordítható költségvetési előirányzatból.

A polgári ügyekben általában a szakértő által az ügyre fordított óraszám és az óradíj szorzata alapján számítják ki a díjat, amelyhez hozzáadják a költségeket és az áfát.

A bíróság kontradiktórius eljárásban dönt a szakértői díj összegéről, amely során figyelembe veszi, hogy a szakvéleményt időben nyújtották-e be, továbbá a szakértői vélemény minőségét és a szakértő által a feladatvégzés során tanúsított gondosság fokát.

A felperes általában előleget fizet a szakértői díj fedezésére. A bíróság azonban kötelezheti mindkét felet az előleg egy részének megfizetésére.

A bíróság jogerős határozatában kötelezi a pervesztes felet a szakértői díj megfizetésére.

Költségmentesség kérhető a szakértői eljárás költségeinek fedezésére.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértő köteles szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségének fedezésére.

A biztosítás fedezi a szakértő polgári és szakmai felelősségét, az Európai Unió más tagállamában végzett tevékenysége esetén is.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Büntetőügyekben a nyomozási bíró, az ügyész vagy a megfelelő felhatalmazással rendelkező rendőr (*officier de police judiciaire*: a bűnüldöző szerv olyan tagja, aki a francia jog szerint a bűnügyi nyomozásért felelős, és őrizetbe veheti a gyanúsítottat) rendelhet ki szakértőt.

Minden más esetben kizárólag a bíróság rendelhet ki szakértőt hivatalból vagy valamelyik fél indítványára.

Polgári eljárásban nem kötelező, ugyanakkor nagyon javasolt benyújtani előzetes szakértői véleményt, és ezt gyakran kifejezetten kérik a polgári eljárásban.

A szakértő írásbeli záróvéleményt nyújt be. Ha a szakértő szükségesnek tart konzultációt folytatni egy másik szakterületre szakosodott szakemberrel, e szakember véleményét csatolja a szakértői véleményhez. A bíróság tanúvallomás tételére kötelezheti a szakértőt a tárgyaláson, ha a vélemény nem elegendő a bíróság határozatának megalapozottságához megalapozottságához. A záróvéleményben meg kell válaszolni a bíróság által feltett valamennyi kérdést, és figyelembe kell venni az összes olyan észrevételt, amelyet a felek tettek a szakértőnek a szakértői eljárás során.

1. A szakértők kirendelése

A büntetőjog védi a szakértői jogállást (*expert de justice*). A szakértő szerepel a fellebbviteli bíróságok és a Legfelsőbb Bíróság által vezetett jegyzékben.

Franciaországban 8 000–10 000 igazságügyi szakértő van.

Polgári, kereskedelmi és közigazgatási ügyekben kirendelhetnek szakértőt az előzetes eljárásban vagy a tárgyalás előkészítése során. A szakértői eljárások 80%-a tárgyalás-előkészítő szakban indul.

A bíróság szakértőt rendel ki, ha a jogvita rendezéséhez valamilyen szakértelemre van szükség: a bíróság hivatalból vagy valamelyik fél indítványára rendelhet ki szakértőt. A bíró dönt arról, hogy melyik fél fizeti a költségelőleget, amelyet a szakértői díjak kifizetésére fordítanak.

A felek javaslatot tehetnek a szakértő személyére, de minden esetben a bíróság vagy az ügyész dönti el, melyik szakértőt rendeli ki. Különleges indok hiányában a fellebbviteli bíróság által vezetett jegyzékből kell kiválasztani a szakértőt.

A polgári eljárásban a felek nagymértékben részt vesznek a szakértő eljárásában. Együtt kell működniük, és meg kell küldeniük a szakértő által kért minden iratot. Közvetlenül tehetnek fel kérdést a szakértőnek kontradiktórius megbeszéléseken, és kérhetik a szakértőtől, hogy tegyen észrevételt a megjegyzéseikre. Ezek a lehetőségek sokkal korlátozottabbak a büntetőeljárásban, mivel a szakértő jelentősen függ az őt kirendelő bírótól vagy ügyésztől.

2. Az eljárás

Az igazságügyi szakértőkkel kapcsolatos főbb francia jogszabályok:

a büntetőeljárásról szóló törvény, a polgári perrendtartásról szóló törvény

az igazságügyi szakértőkről szóló, többször módosított 1971. június 29-i 71-498. sz. törvény, különös tekintettel a 2016. november 18-i módosításra többször módosított 2004. december 23-i határozat.

A szakértők az eljárás során kapcsolatba léphetnek a felekkel, de teljes mértékben be kell tartaniuk a kontradiktórius eljárás elvét. Kivételt jelentenek ez alól az orvosi vagy üzleti titkok.

A szakértői vélemények szerkezetére nincs előírás, de vannak kezdeményezések ennek a hiánynak a kiküszöbölésére.

Mindenesetre a véleményben a szakértők kötelesek:

részletesen ismertetni az érveiket;
meghatározni azokat az iratokat, amelyekre alapozták a véleményét;
válaszolni a felek nyilatkozataira;
megadni a számukra megküldött iratok teljes listáját.

Ha a bíróság előzetes véleményt kért, a szakértő megküldi a feleknek, hogy tegyenek arra nyilatkozatot.

Büntetőügyekben a szakértőnek részt kell venni a tárgyaláson. Polgári ügyekben a bíróság felkérheti a szakértőt, hogy vegyen részt a tárgyaláson.

A bíróság a vélemény kiegészítésére kötelezheti a szakértőt, például, ha a felek megjegyzéseket fűztek a véleményhez, és további kérdéseket tettek fel.

A bíróság irányítja a szakértői vizsgálat folyamatát. Az elsőfokú bíróságok egy meghatározott bíróra bízják ezt a feladatot.

A fentebb bemutatott információk az Európai Szakértői Intézet (EEEI) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országoként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Szakértő keresése - Horvátország

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

A bíróság által kirendelt szakértők szakértelmük alapján szükség esetén szakértői véleményt adnak a bíróságnak a tényállás megállapítása vagy az eljárás során megállapított tényállás pontosítása céljából.

A megyei és kereskedelmi bíróságok vezetik a bíróságok által kirendelhető szakértők listáját, valamint azon jogi személyek, intézetek, intézmények és állami szervek jegyzékét, amelyek jogosultak szakértői tevékenység végzésére (a továbbiakban: jogi személyek jegyzéke). A jegyzékeket közlése a bíróságok weboldalán.

Az Igazságügyi Minisztérium a Horvát Köztársaság egész területére vonatkozóan egységes elektronikus jegyzéket vezet a bíróságok által kirendelhető szakértőkről szakterületek szerint, valamint a jogi személyekről, és közlése ezeket a weboldalán.

A szakértő jegyzékbe vételére irányuló eljárás azon megyei vagy kereskedelmi bíróság elnökéhez benyújtott kérelemmel indul, amelynek illetékességi területén található a kérelmező lakóhelye vagy a jogi személy székhelye. Az Európai Unió és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam azon állampolgárai, akik nem rendelkeznek állandó lakóhellyel a Horvát Köztársaságban, a Zágráb Megyei Bíróságnál vagy a Zágrábi Kereskedelmi Bíróságnál nyújthatnak be kérelmet a jegyzékbe vétel iránt.

Ha a jegyzékbe vételt kérelmező megfelel a követelményeknek, az adott kereskedelmi bíróság elnöke az igazságszolgáltatás és az államigazgatás felépítésével, valamint a jogi terminológiával kapcsolatos ismeretekből vizsgára küldi jelöltet, mielőtt dönt a szakértő bejegyzéséről. A megyei bíróságok vizsgabizottságai előtt kell letenni a vizsgát, amelyeknek elnöke és két tagja az adott bíróság bírója. A jogi diplomával rendelkező és teljes munkaidős állásra pályázó jelöltnek nem kötelező vizsgát tenni. Az adott bíróság elnöke a nyilvántartásba vételt kérelmező és sikeres vizsgát tett jelöltet az igazságügyi szakértők szakmai szövetségéhez irányítja szakképzés végzésére. (Ugyanakkor az érvényes munkavállalási engedéllyel rendelkező igazságügyi szakemberek, valamint az intézeteknél, intézményeknél és kormányzati szerveknél szakértői tevékenységet végző alkalmazottak nem kötelesek a szakképzést elvégezni azon a szakterületen, amelyen ezek az intézetek, intézmények és kormányzati szervek jogosultak szakértői tevékenységet végezni). A szakmai képzés elvégzése és a szakértőként való bejegyzés jogosultsági feltételeinek vagy az igazságügyi szakértői tevékenység végzéséhez szükséges feltételek teljesülésének ellenőrzése után az adott megyei vagy kereskedelmi bíróság elnöke határozatban dönt a kérelemről.

A bíróság által kirendelt szakértőnek vagy jogi személynek a szakértői tevékenység teljes időtartama alatt rendelkezni kell biztosítással. A megkötött felelősségbiztosítási szerződés igazolását (biztosítási kötvényt) az illetékes megyei vagy kereskedelmi bíróság elnökének be kell nyújtani a jegyzékbe vétel előtt és minden azt követő évben a nyilvántartási vagy jóváhagyási időszakban.

A szakértőket négy évre veszik fel a jegyzékbe. A jogi személy, intézet, intézmény vagy kormányzati szerv négy évre kap felhatalmazást igazságügyi szakértői tevékenység végzésére.

A kirendelt szakértő esküt tesz azon bírósági elnök előtt, aki bejegyezte szakértővé.

A nyilvántartási időszak lejártá után a jegyzékbe vett szakértőt újra jegyzékbe vehetik négy évre, és a jogi személy, intézet, intézmény vagy állami szerv részére is jóváhagyhatják ismételt az igazságügyi szakértői tevékenység végzését. A jelenlegi nyilvántartási időszak lejártá előtt legkésőbb 30 nappal kell benyújtani az újbóli jegyzékbe vétel vagy jóváhagyás iránti kérelmet.

A szakértő nyilvántartásba vételét az illetékes megyei vagy kereskedelmi bíróság elnöke vonja vissza (ideiglenesen):

a szakértő kérésére,

ha a szakértő megváltoztatja lakóhelyét, ha megállapítják, hogy a nyilvántartásba vétel feltételei nem teljesültek vagy már megszűntek,

ha az illetékes hatóság végleges döntése alapján szakértői tevékenység végzésére alkalmatlannak nyilvánították azon a területen, amelyre bejegyezték,

ha jogerős ítélettel kizárták a cselekvőképességét,

ha olyan bűncselekmény miatt ítélték el, amely akadályozza a közszolgálati tevékenység végzését,

ha rosszhiszeműen vagy gondatlanul végzi szakértői tevékenységét,

ha az előírt határidő letele után nem nyújt be igazolást a bejegyzett szakértői tevékenység tekintetében kötött felelősségbiztosítási szerződésről,

ha nem tartja be a titoktartási rendelkezéseket a szakértői tevékenység végzése során tudomására jutott adatok tekintetében.

Az illetékes megyei vagy kereskedelmi bíróság elnöke véglegesen törli a szakértőt a nyilvántartásból, ha a szakértő végzi a bíróság által kirendelt szakértő feladatait, miután a feladatai teljesítését ideiglenesen korlátozó vagy tiltó végzés végrehajthatóvá vált.

A bíróság által kirendelt szakértőként eljárni jogosult szakértő vagy jogi személy köteles haladéktalanul bejelenteni az adataiban bekövetkezett bármilyen változást annak a bíróságnak, amely bejegyezte, illetve jóváhagyta a nyilvántartásba vételét. A bíróság köteles haladéktalanul átvezetni ezeket a változásokat azokban a jegyzékekben, amelyekben szerepelnek a bíróság által kinevezett szakértők vagy jogi személyek.

II. A szakértők szakképesítése

A bíróság által kirendelt szakértőkről szóló rendelet (Hivatalos Közlöny, 38/14, 123/15, 29/16 helyesbítés és 61/19) meghatározza a bíróság által kirendelt szakértők kirendelésének feltételeit és eljárását, valamint jogait és kötelezettségeiket.

Bíróság által kirendelt szakértőként az járhat el, aki megfelel a következő követelményeknek:

1. horvát állampolgár, az Európai Unió más tagállamának állampolgára vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgára,
2. képes ellátni a bíróság által kirendelt szakértő feladatait,

3. a megfelelő tanulmányok vagy iskolák elvégzése után a szakterületén dolgozott:

legalább 8 évig - ha mesterképzésben szerzett diplomával vagy szakirányú posztgraduális oklevéllel rendelkezik;

legalább 10 évig - ha a megfelelő alapképzésben szerzett diplomával vagy szakmai alapképzési oklevéllel rendelkezik;

legalább 12 évig - ha rendelkezik a megfelelő középfokú végzettséggel, de nem létezik vonatkozó alapképzésben vagy szakmai alapképzésben szerezhető oklevél, mesterképzésben szerezhető diploma vagy szakirányú posztgraduális oklevél,

4. sikeresen letette a vizsgát az igazságszolgáltatás és az államigazgatás felépítésével és a jogi terminológiával kapcsolatos ismeretekből,

5. sikeresen elvégezte az adott szakmai szövetség által meghatározott szakképzést,

6. rendelkezik felelősségbiztosítási szerződéssel a bíróság által kirendelt szakértői tevékenység tekintetében,

7. megszerezte a szakterületének megfelelő végzettséget,

8. nincs akadály a közszolgálatba lépésének.

A szakképzés nem haladhatja meg az egy évet. A szakmai szövetségek kötelesek mentort kijelölni a szakképzést végző jelölt mellé. A bejegyzett szakértő kijelölhető szakképzési mentorrá, ha bíróság által kirendelt szakértőként legalább öt év gyakorlattal rendelkezik. A mentorok listáját meg kell küldeni a megyei és a kereskedelmi bíróságoknak. A kérelmező által végzett szakmai képzésről szóló jelentés alapján kell meghatározni a (szakképzésre küldött) jelöltnek a bíróság által kirendelt szakértő feladatainak ellátására való képességét. A szakmai képzés befejezését követő egy hónapon belül az adott szakmai szövetségnek – a képzési mentor írásbeli jelentése alapján – írásbeli véleményt kell készíteni a jelölt által végzett képzés sikerességéről és a bíróság által kirendelt szakértő feladatainak elvégzéséhez szükséges kompetenciájáról. A szakmai szövetség köteles megküldeni ezt a jelentést az illetékes megyei vagy kereskedelmi bíróság elnökének.

A szakorvosok a szakorvosi vizsga letételével teljesítik a nyilvántartásba vétel feltételeit.

A jogi személyek jogosultak igazságügyi szakértői tevékenység végzésére:

ha az adott szakterületen is be vannak jegyezve;

ha alkalmazottaik szerepelnek azon terület szakértőinek jegyzékén, amelyre tekintettel jóváhagyást kérnek;

ha rendelkeznek felelősségbiztosítási szerződéssel az igazságügyi szakértői tevékenység tekintetében.

III. A szakértők díjazása

A bírósági eljárásokban elsősorban a nyilvántartásba vett szakértők jegyzékéből választják ki a szakértőket.

A bíróság által kirendelt szakértők jogosultak díjazásra és az anyagköltségek megtérítésére. A bíróság egyedileg határozza meg a juttatás összegét a bíróság által kirendelt szakértők anyagköltségeit és díjait tartalmazó külön árjegyzék alapján. A bíróság által kirendelt szakértőkre vonatkozó szabálykönyv részét képezi az említett árjegyzék.

A szakértői tevékenység elvégzése után térítik meg a bíróság által kirendelt szakértő díját és költségeit.

IV. A szakértők felelőssége

A bíróság által kirendelt szakértőnek vagy jogi személynek a szakértői tevékenység végzésének teljes időtartama alatt rendelkezni kell biztosítással. A felelősségbiztosítás legalacsonyabb összege természetes személyek esetében 200 000,00 HRK (kb. 26 807,50 EUR), jogi személyek esetében pedig 500 000,00 HRK (kb. 67 018,74 EUR).

Az uniós tagállamok állampolgárai vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államok állampolgárai a szakértői feladatok ellátása érdekében biztosítást köthetnek az állampolgárságuk szerinti országban.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Az eljárási törvények, vagyis a polgári perrendtartásról és a büntetőeljárásról szóló törvény szabályozza a szakértő kirendelését.

VI. A szakértők kirendelése

Bíróság által kirendelt szakértőt a bíróság rendel ki valamelyik fél indítványára vagy hivatalból egy adott bírósági eljárásban, amikor szakértői bizonyítékot kell benyújtani a tényállás megállapításához vagy pontosításához.

VI.1. Szakértői vélemény

A bíróság által kirendelt szakértő megállapításaira és véleményére nincsenek formai követelmények. A bíróság határozza meg, hogy a szakértő a megállapításait és a véleményét kizárólag szóban adja elő a tárgyaláson vagy írásban is be kell nyújtania a tárgyalás előtt. A bíróság határidőt állapít meg a megállapítások és vélemények írásbeli benyújtására, amely nem haladhatja meg a 60 napot. A szakértőnek mindig közölni kell a véleményét. A bíróság legkésőbb 15 nappal a megállapítást megvitató tárgyalás előtt megküldi a feleknek az írásbeli megállapítást és véleményyt.

VI.2. Bírósági meghallgatás

A bíróság a bírósági tárgyalás során kérdéseket tehet fel a szakértő megállapításaival kapcsolatban.

A fentebb bemutatott információk az **Európai Szakértői Intézet (EEEI)** által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országokként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható: .

Szakértő keresése - Luxemburg

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Az Igazságügyi Minisztérium nyilvántartást vezet az igazságügyi szakértőkről. A nyilvántartás 12 terület szakértőit különbözteti meg. Minden szakember és a nyilvánosság számára elérhető itt. A nyilvántartást büntetőjogi és közigazgatási ügyekre hozták létre, de polgári és kereskedelmi ügyekben is használják. A bíróságok nem kötelesek a nyilvántartásban szereplő szakértőt kirendelni, de általában így járnak el.

A szakértőknek az Igazságügyi Minisztériumhoz kell kérelmet benyújtani a nyilvántartásba való vétel iránt. Az iratokat (ideértve az adott szakterületen szerzett oklevelet, a szakmai tapasztalat igazolását, önéletrajzot és a bűnügyi nyilvántartás adatait) megküldik az Igazságügyi Minisztériumnak, amely ezt követően megindítja az ellenőrzési eljárást, amely során többek között ellenőrzik a szakértő megbízhatóságát is. A Minisztérium dönt, hogy nyilvántartásba veszi-e a szakértőt a kérelmező képesítésének (ideértve a szakirányú végzettséget és a továbbképzést) és tapasztalatának ellenőrzése után. Ha a szakértőt bejegyzik a nyilvántartásba, esküt kell tennie a bíróságon.

Miután az Igazságügyi Minisztérium felvette a nyilvántartásba a szakértőt, és esküt tett a bíróságon, a nyilvántartást közzéteszik Luxemburg Hivatalos Lapjában. A nyilvántartásba vétel után a szakértőknek nincs további kötelezettségük. Nem kell beszámolót küldeniük a tevékenységükről a Minisztériumnak. Nem vonatkozik rájuk továbbképzési kötelezettség. A nyilvántartás rendszeres időközönként frissül.

Ha a szakértő megsérti a kötelezettségeit vagy a szakmai etikai szabályokat, vagy más súlyos okból a nyilvántartásba vétele visszavonható. Ilyen ok, ha a szakértő már nem rendelkezik az előírt képesítéssel, ha megállapítják, hogy elmulasztotta a kötelezettsége teljesítését, vagy ha már nem minősül megbízhatónak, például bűncselekmény miatt elítélik. A miniszter határozatban törli a szakértőt az ügyész véleményének figyelembevételével és az érintett szakértő meghallgatása után. Miniszteri határozatban történő visszavonás formájában kerül sor a törlésre. A visszavonás ellen fellebbezés nyújtható be a közigazgatási bíróság előtt. Nincs külön magatartási vagy etikai kódex a szakértők esetében. Ugyanakkor be kell tartaniuk a szakértő szakterületére vonatkozó etikai vagy más szakmai szabályzatokat.

II. A szakértők szakképesítése

A szakértőknek bizonyos iskolai végzettséget kell szerezniük a szakterületükön annak érdekében, hogy szakértőnek nevezhessék magukat. Ezek az oklevelek nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy bekerüljenek az Igazságügyi Minisztérium szakértői nyilvántartásába. A szakértőknek nem kell szakmai testület tagjának lenni ahhoz, hogy szakértőként járhassanak el, és nem kell rendszeresen fejleszteni készségeiket (nincs jogi továbbképzési rendszer, de a szakértők önkéntes alapon részt vehetnek képzésben).

III. A szakértők díjazása

Rendelet határozza meg a szakértők díjazását. Különleges esetekben, különösen, ha a szakértő feladata nagyon összetett, a bíróság dönthet úgy, hogy nem alkalmazza a jogszabályi díjat. A gyakorlatban a szakértők általában azt kéri a felektől, hogy járuljanak hozzá a jogszabályi díjnál magasabb összeg kifizetéséhez. Ha polgári ügyben a bíróság rendeli ki a szakértőt, valamelyik fél köteles előleget fizetni a szakértőnek. A szakértők részesülhetnek a jogszabályi díjat meghaladó díjelőlegben. Az eljárás lezárultakor azonban az érdemi ítéletben a bíróság dönt arról, hogy ki viseli végül a költségeket. A költségviselés megosztható a felek között. A felek költségmentességben részesülhetnek a jogszabályban meghatározott szakértői díj tekintetében. Büntetőügyekben mindig az állam fizeti a költségelőleget. A terheltnek csak elítélése esetén kell megtéríteni a szakértői díjat. Az ügyész indítványára kirendelt szakértőknek is az állam térítheti meg a díját.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértők felelősségére nincs külön előírás. Tevékenységükre tehát a szerződésen kívüli károkozásra és a szerződésekre vonatkozó általános szabályok irányadóak. Ezek a szabályok nem tartalmaznak felső korlátot a felelősségre. A szakértő nem köteles szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelőssége fedezésére.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

A szakértők kirendelését az 1971. július 7-i törvény (Loi du 7 juillet 1971 portant en matière répressive et administrative, institution d'experts, de traducteurs et d'interprètes assermentés et complétant les dispositions légales relatives à l'assermentation des experts, traducteurs et interprètes) szabályozza. Ez a törvény csak büntetőjogi és közigazgatási ügyekben alkalmazandó. A polgári ügyekre nem vonatkozik külön törvény. A büntetőeljárásról, a polgári perrendtartásról, valamint a közigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1999. június 21-i törvény (loi du 21 juin 1999 portant règlement de procédure devant les juridictions administratives) bizonyos rendelkezései irányadóak.

Polgári, közigazgatási és büntetőjogi eljárásokban nincs alapvető különbség a szakértő kirendelése között. Büntetőügyekben azonban a terhelt szélesebb körű jogokkal rendelkezik, mint más ügyekben. Az előzetes eljárásban, a tárgyalás előkészítése során rendelik ki az igazságügyi szakértők túlnyomó többségét. Az előzetes eljárásban terjesztik elő a szakértő kirendelésére irányuló indítványok legalább felét. Az alapeljárás során nem túl gyakori a szakértők kirendelése.

1. A szakértők kirendelése

Luxemburgban a bíróságok rendelik ki vagy a felek bízzák meg az igazságügyi szakértőket. Kizárólag a bírák rendelhetnek ki – akár a felek indítványára, akár hivatalból – igazságügyi szakértői jogállású szakértőket. Büntetőügyekben a vizsgálóbíró (juge d'instruction) gyakran rendel ki szakértőt, akár a terhelt, akár az ügyész indítványára. A vizsgálóbíró hivatalból is kirendelhet szakértőt. A vizsgálóbíró határozata előzetes döntés, ezért a kontradiktórius eljárás elve nem alkalmazható.

A büntetőjogban külön szabályok vonatkoznak a terhelt rendelkezésére álló társszakértőkre vagy ellenszakértőkre.

Polgári, kereskedelmi és közigazgatási ügyekben rendkívül sürgős esetekben a tárgyalás előtt is ki lehet rendelni szakértőt.

a) Bíróság általi kirendelés

Az alapeljárás során a bíróság igazságügyi szakértőt rendel ki, ha a tanácsára van szüksége az eljárás során felmerülő szakkérdésben. A bíróság a felek indítványára vagy hivatalból rendelhet ki szakértőt. A szakértőknek be kell jelenteni a felekkel kapcsolatban fennálló összeférhetetlenségüket.

A tárgyalás előtt is kirendelhető szakértő, ha az ügy sürgős, vagy szükség van szakértelemre a közelgő érdemi peres ügyre tekintettel. Az eljárás egyetlen célja a szakértő tárgyalás előtti kirendelése, amelyet a feleknek kell indítványozni. Ezek az eljárások általában úgy indulnak, hogy a bíró meghallgatja az alperest. Rendkívül sürgős esetekben azonban azonnal kirendelhetnek igazságügyi szakértőt, de ebben az esetben lehetőséget kell biztosítani az eljárás későbbi szakaszában az alperes meghallgatására.

Igazságügyi szakértő kirendelése iránti indítvány előterjesztésekor vagy a bíróság kirendelési javaslatára való észrevétel tételkor a felek javaslatot tehetnek a szakértő személyére, és megállapodhatnak egy adott szakértőben. Ha a bíróság hivatalból rendel ki igazságügyi szakértőt, erről értesítenie kell a feleket, és a döntés meghozatala előtt fel kell kérnie őket észrevételek tételére. A bíróságok nem kötelesek a szakértői nyilvántartásban szereplő szakértőt kirendelni, de általában így járnak el.

b) Felek általi megbízás

A felek semmilyen esetben sem bízhatnak meg igazságügyi szakértőt, de részt vehetnek a szakértő bíróság általi kirendelése iránti eljárásban.

Megállapodhatnak a szakértő feladatairól, a költségek viseléséről és akár a szakértő személyéről is. Ezután közös levélben értesítik a kirendelésről a kiválasztott szakértőt. Ha mindkét fél egyetért, a bíró engedélyezheti a szakértő kirendelését. Ez nagyon gyakran előfordul az előzetes eljárások során.

2. Az eljárás (polgári)

Az igazságügyi szakértő a kirendelése után összehívja a feleket az ügy megvitatására. A szakértők általában az ügyvédjeik útján kommunikálnak a felekkel, és a bíróságot is tájékoztatják a fejleményekről. Nincs külön szabály erre az eljárásra, kivéve azt a követelményt, hogy minden esetben tiszteletben kell tartani a kontradiktórius eljárás elvét: mindegyik fél jogosult bármikor véleményt nyilvánítani az eset minden szempontjáról.

Két esetkör gyengíti ezt az elvet. Az egyik a pusztán ténybeli szempontok szakértői vizsgálata, a másik pedig a magánéletet érintő vizsgálat (pl. orvosi vizsgálat). De ezekben az esetekben a szakértőnek a véleménye véglegesítése előtt be kell mutatnia a vizsgálatok eredményeit a többi félnek.

Az illetékes bíróság figyelemmel kíséri a szakértői vizsgálat folyamatát. Ha indítványozzák, a bíróság megállapíthatja, hogy a szakértő nem rendelkezik megfelelő képesítéssel, és más szakértőt rendel ki. Az esetek túlnyomó többségében csak egy szakértőt rendelnek ki, ezért nincs arra eljárás, hogy a tárgyalás előtt megbeszélést folytattának a szakértővel a kérdések körülhatárolása érdekében.

a) Szakértői vélemény

A szakértő írásban terjeszti elő a véleményét. A szakértőnek nem kell meghatározott szerkezet szerint elkészíteni a véleményt. A szakértő köteles megbízhatóan és a kontradiktórius eljárás elvének tiszteletben tartásával teljesíteni a megbízatását. Meg kell adnia a megbízatása által érintett minden ténybeli kérdésre a választ, de nem válaszolhat meg jogi kérdéseket. A bíróság határozza meg a szakértő megbízatását, kivéve azokat az eljárásokat, amelyekben a felek bízták meg a szakértőt, és a bíró nem avatkozott be, hogy a felek kétségeit eloszlassa.

Nem kötelező készíteni előzetes szakvéleményt, de az adott eset körülményeire tekintettel készíthető. Ez különösen akkor fordul elő, ha új kérdések merülnek fel a megbízatás végrehajtása során, vagy ha a felek nem működnek együtt a szakértővel.

Ritkán fordul elő olyan eset, amikor a szakértőnek ki kell egészíteni a szakvéleményt. Ez akkor fordulhat elő, ha a szakértő nem válaszolt a megbízatásában szereplő összes kérdésre, vagy ha később további kérdések merülnek fel. A bíróság új végzést bocsát ki, amelyben megállapítja, hogy szükség van további adatokra, és meghatározza a megválaszolandó kérdéseket. A felek további pontosítást kérhetnek a bírótól. A gyakorlatban azonban valószínűbb, hogy újabb szakértőt rendelnek ki attól függően, hogy a felek elégedettek-e az első szakvéleménnyel.

A felek megtámadhatják a szakértői véleményt nyilatkozattal vagy másik szakvélemény benyújtásával. A bíróságot nem köti a szakértői vélemény. Az ítélezési gyakorlat szerint a bíróság eltérhet a szakértő véleményétől, ha erre jó indoka van, azaz ha az egyik vagy mindkét fél bizonyítja, hogy a szakértői vélemény téves. Az ellentmondásos véleményeknek ugyanolyan bizonyító ereje van, függetlenül attól, hogy a szakértőt a bíróság rendelte ki, vagy a felek bízták meg. A valamely fél által kezdeményezett vélemény, az ellentmondásos vélemény, valamint az olyan vélemény, amelyet a szakértő a kontradiktórius eljárás elvének figyelmen kívül hagyásával készített, elkészíthető és megvitatható a tárgyalás során, de ezeknek nincs ugyanolyan bizonyító ereje, mint az ezen elv tiszteletben tartásával készült véleményeknek.

b) Bírósági meghallgatás

A szakértők nem kötelesek részt venni az előkészítő ülésen. A vélemény benyújtása után részt kell venniük a tárgyaláson, hogy válaszoljanak a bíróság kérdéseire. Más felek nem tesznek fel kérdéseket a szakértőnek a bíróság előtt.

A fentebb bemutatott információk az Európai Szakértői Intézet (EEEL) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országoként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 16/10/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Szakértő keresése - Hollandia

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Hollandiában két szakértői nyilvántartás létezik: egy elsősorban a polgári és közigazgatási ügyekre (LRGD) és egy elsődlegesen a büntetőjogi ügyekre (NRGD). A fentiek mellett működik két állami intézmény: az igazságügyi bizonyítékokkal foglalkozó szakértői intézet (NFI) és a környezetvédelmi jogi szakértők intézete (STAB). Ezenkívül létezik a szakorvosi jelentésekkel kapcsolatos holland szövetség (NVMSR). A szakértők szakterület szerint szerepelnek a nyilvántartásokban. A szakértői nyilvántartásokat eltérően vezetik: az LRGD és az NVMSR magánintézmény, az NRGD-t és az NFI-t az Igazságügyi Minisztérium vezeti, az STAB független szervezet, amely kifejezetten a bíróságok számára működik. Hollandiában egyetlen bíróság sem felel a nyilvántartásért, sem az abban szereplő szakértők minőségéért, a kettő szigorúan el van különítve. A bíróságok támaszkodnak az említett szervezetek által nyújtott minőségbiztosításra. A bírák azonban részt vesznek az LRGD és az NRGD nyilvántartások felvételi és/vagy akkreditációs eljárásában.

Linkek:

 [Igazságügyi szakértők nemzeti nyilvántartása](#)

 [Igazságügyi szakértők holland nyilvántartása](#)

 [Környezetvédelmi és területrendezési szakértők](#)

 [Szakorvosi jelentésekkel kapcsolatos holland szövetség](#)

Az NRGD, az LRGD és az NVMSR nyilvántartások, valamint az STAB honlapja nyilvánosan hozzáférhető. Léteznek keresőeszközök, de a felek nem konzultálhatnak az STAB szakértőivel, mivel kizárólag a bírák tanácsadására jelölik ki őket, és a felekkel való konzultáció megkérdőjelezné a függetlenségüket. Nyilvános: lásd a [Szakértő keresése](#) oldalt. Ez az eszköz csak az LRGD nyilvántartásban szereplő szakértők esetében alkalmazható. Szakterület szerint lehet hozzáférni a nyilvántartáshoz. Az STAB-nál dolgozó összes szakértő szerepel az LRGD nyilvántartásban is.

Az NVMSR tagjai képzésen és vizsgán vesznek részt, mielőtt igazságügyi szakértővé válnának.

Az NRGD nyilvántartásba való felvételhez a szakértőknek át kell esni egy akkreditációs eljáráson, ahol figyelembe veszik a szakterületet és az igazságügyi szakértőként való feladatkörüket, amelyekben igazoltan ki kell emelkedniük, valamint az eljárásban a megfelelő szakértői közreműködéshez szükséges készségeket. Az LRGD alapja az adott szakmában működő szakmai szervezetek és (kereskedelmi) szövetségek által megállapított szakmai szabványok hitelesítése, valamint a szakértői tevékenység oktatása és az állandó képzési rendszer.

Az STAB nagyon szigorú alkalmazási előírásokkal és szigorú állandó oktatási rendszerrel rendelkezik. Az STAB-nál szakmailag felülvizsgálják a szakértői véleményeket.

A szakértőknek nem kell esküt tenni. A szakértő törölhető a nyilvántartásból, miután hivatalosan panaszt emelnek vele szemben az egyes bíróságoknál alkalmazandó – nagymértékben hasonló – magatartási szabályok betartásának elmulasztása miatt.

A nyilvántartásokat az azokat kezelő igazgatási szervek naprakészen tartják.

II. A szakértők szakképesítése

Az LRGD szakértőinek szakmai testület tagjának kell lenni annak érdekében, hogy szakértőnek nevezhessék magukat. Ebből az következik, hogy ez a testület határozza meg a szakmai és az oktatási követelményeket. Az NRGD is magas szintű oktatást ír elő, hogy a szakértőt fel lehessen venni a nyilvántartásba. A szakértők rendszerint szakmai testület tagjai, de vannak olyan szakterületek, ahol nem működnek szakmai testületek, tehát a tagság nem feltétlenül kötelező. Az STAB-nál, az LRGD-nél és valószínűleg az NRGD-nél is szükséges az állandó tanulás folyamatos szakmai továbbképzés formájában. Például az STAB-nál képzésre tartják fenn az idő 15%-át, az LRGD-nél évente legalább 6 óra oktatás szükséges. A szakmai testületek gyakran akkreditálnak oktatási intézményeket. Az oktatási intézményeknek igazolni kell a képzés megtörténtét, azaz listát kell benyújtaniuk a képzésben résztvevőknek a weboldalukon való regisztrálásáról. Az oktatásnak két célja van: igazságügyi ismeretek és szakértelem megszerzése.

III. A szakértők díjazása

Büntető- és közigazgatási eljárásokban az állam téríti meg a szakértő díját. Van egy rögzített díjszabási rendszer, és a szakértőnek előre meg kell határozni a díját. Az STAB-nál más a helyzet, a Környezetvédelmi Minisztérium fizeti a STAB szakértőit. Polgári ügyekben a felek fizetik a szakértőt.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértők a szerződésekre és a szerződésen kívüli károkozásra vonatkozó általános jogszabályok szerint vonhatók felelősségre. Sem a jogszabályok, sem a kirendelő bírók nem kötelezhetik felelősségbiztosítás kötésére a szakértőt. A szakértőt foglalkoztató vállalkozás köthet biztosítást a szakértőre. A független szakértők saját döntésük szerint kötnék biztosítást, számos szakmai testület azonban kötelezővé teszi a felelősségbiztosítást.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Az igazságügyi szakértői tevékenységre alkalmazandó főbb holland jogi rendelkezéseket a polgári perrendtartásról szóló törvény 194. cikke, a közigazgatási eljárásról szóló törvény (Awb) 8.47. cikke és a büntetőjogi eljárásokban való igazságügyi szakértői tevékenységről törvény tartalmazza.

Ezek a törvények keretjelleget: az igazságügyi szakértőkre vonatkozó részletes iránymutatásokat a holland polgári jogi ügyekben [☞ a szakértőknek szóló gyakorlati iránymutatás](#) tartalmazza.

Ezenkívül létezik magatartási kódex – jogi alapokkal – a büntetőjogi szakértők számára, és létezik a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság által kiadott, az igazságügyi szakértőknek szóló magatartási kódex. A legtöbb szakértői tevékenység esetében további követelmények vonatkoznak a szakértői tevékenység minőségére vagy a szakértők képzésére.

A szakértői jogállás nem védett.

1. A szakértők kirendelése

Bíróság rendelhet ki, valamint a felek bízhatnak meg szakértőt. A közigazgatási eljárásokban a szakértők kirendelése hasonló a polgári eljárásokhoz azzal a különbséggel, hogy a közigazgatási eljárásban az állam viseli, a polgári eljárásban pedig a felek viselik a költségeket. A bíróság által kirendelt szakértő minden esetben köteles válaszolni a bíróság által feltett kérdésekre (esetleg a felekkel folytatott konzultációt követően). A büntetőbíróság előtti eljárásban az ügyész vagy a bíró rendelhet ki szakértőt a nyomozás során. Emiatt létezik egy jogszabályban meghatározott nyilvántartás, amely tekintetében a szakértőnek szigorúbb követelményeknek kell megfelelni, mint a polgári és közigazgatási eljárásokban. A bíróság által kirendelt szakértők kötelesek bejelenteni minden összeférhetetlenséget.

1.a Bíróság általi kirendelés

A polgári bíróság mérlegelési jogkörrel rendelkezik, hogy kirendeljen-e *hivatalból* vagy a peres fél kifejezett indítványára szakértőt, ha másként nem állapítható meg a tényállás. Ebben az esetben a szakértői vélemény kézhezvételét követő időpontra halasztják a tárgyalást. A bíróság főszabály szerint szabadon rendelhet ki bárkit, akiről úgy ítéli meg, hogy megfelelően tud eljárni szakértőként. Mindazonáltal a bíróságok által széles körben alkalmazott gyakorlat, hogy az adott nyilvántartásból rendelnek ki szakértőt. A szakértőnek be kell jelenteni bármely összeférhetetlenséget a bíróságnak. A bíróság által kirendelt szakértő hozzáférhet az ügy irataihoz. A polgári eljárásokban szigorú szabályok vonatkoznak a szakértő által igénybe vett további szakértőkre, akikkel a kirendelt szakértő konzultál a megbízatása során, azaz a feleknek előzetesen tudniuk kell, hogy milyen személyekkel és milyen kérdésekben konzultál velük.

1.b Felek általi megbízás

A felek általában a bírósági eljárás kezdetén bízhatnak meg szakértőt az ügyük megalapozására. A bíróság felhasználhatja ezeket a véleményeket az ügy eldöntésére. A bíró az eljárás során bármikor kirendelhet szakértőt a felek indítványára. A bíróság által kirendelt szakértőre vonatkozó szabályok és magatartási kódexek szerint kell eljárni mindegyik szakértőnek.

Lehetséges, hogy mindkét fél egy adott szakértő kirendelését kéri, erre vonatkozóan nincsenek külön szabályok. A bíróság kötelezheti a feleket, hogy bízzanak meg egyetlen szakértőt, de ez nem általános gyakorlat.

2. Az eljárás

2.a Polgári eljárás

A bíróság csak a határidő tekintetében ellenőrzi a szakértői vizsgálat folyamatát. A szakértő teljesítménye felett nincs minőségellenőrzés, az ítéletekben nem szerepel hivatkozás. Az STAB azonban a bíróságoktól rendszeresen kap visszajelzést a teljesítményről, bár a STAB-t ritkán kéri fel polgári eljárásban.

A felek megtámadhatják a véleményt nyilatkozással vagy másik szakvélemény benyújtásával. A bíróságot nem köti a szakértői vélemény, de általában elfogadják az általuk kirendelt szakértő véleményét. A felek által megbízott szakértőknek általában kisebb súlyuk van, mint a bíróság által kirendelt szakértőknek. Nincs olyan eljárás, amely során a szakértők a tárgyalást megelőzően megbeszélést folytatnak, vagy kérdéseket intéznek hozzájuk annak érdekében, hogy körülhatárolják a kérdéseket, és a bíróság megértse a különbségeket.

A szakértők az eljárás során kapcsolatba léphetnek a felekkel, de csak akkor, ha az a tényfeltáráshoz szükséges, valamint valamennyi fél jelenlétében. A szakértőnek valamennyi fél jelenlétében kell megbeszéléseket tartani az észrevételek összegyűjtése érdekében, ha ezt szakmai előírások nem akadályozzák, mint például orvosi esetekben.

1. Szakértői vélemény

Hollandiában létezik keretjellegű véleményminta. A szakértők kötelesek előzetes véleményt benyújtani, amelyre a felek észrevételt tehetnek. A szakértőnek mind az előzetes, mind a záróvéleményben foglalkozniuk kell a felek érveivel. Más konkrét követelményt nem kell betartani a véleményben. Amennyiben a bíróság a szakértőt arra kötelezi, ki kell egészítenie véleményét, például, ha további kérdések merülnek fel. A vélemény általában írásbeli, de szóban is megadható a bírósági tárgyaláson.

2. Bírósági meghallgatás

A bíróság csak kivételes esetben kötelezi a szakértőt a tárgyaláson való részvételre a felek indítványára vagy hivatalból. Ritkán tesznek fel kérdéseket a szakértőknek.

2.b Egyéb eljárás

A polgári eljárástól eltérő eljárásokban nem jelentősek a különbségek.

A fentebb bemutatott információk az [☞ Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országoként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Szakértő keresése - Ausztria

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Ausztriában azokat a személyeket, akik a bírósági eljárásban vagy az ügyészség által folytatott nyomozásban szakértőként részt vehetnek, szakterületek szerinti bontásban bejegyzik a regionális bíróságok elnökei által a regionális bírósághoz tartozó körzetek tekintetében vezetett igazságügyi szakértői jegyzékbe.

A nyilvántartások nyilvánosan elérhetők [☞ ezen az oldalon](#).

Ahhoz, hogy felvegyék őket az igazságügyi szakértők jegyzékébe, a szakértőknek kérelmet kell benyújtaniuk, és vizsgát kell tenniük.

II. A szakértők képesítései

Annak a kérelmezőnek, aki szeretné, hogy a bíróság kirendelje, igazolni kell a szakterületen szerzett szakmai tapasztalatát. A szakértőnek alapos ismeretekkel kell rendelkeznie az osztrák eljárás jog legfontosabb alapelveiről, tudnia kell, hogy hogyan kell szakértői véleményt készíteni, és igazolnia kell, hogy a jegyzékbe való felvételét közvetlenül megelőző időszakban 10 vagy 5 év szakmai tapasztalatot szerzett az adott szakterületen (ha megfelelő egyetemi diplomával rendelkezik, vagy elvégzett egy képzést valamely felsőfokú szakképző iskolában). Ezenkívül cselekvőképesnek és megbízhatónak kell lennie. Ahhoz, hogy megbízhatónak minősüljön, a szakértőnek mindig feddhetetlen magatartást kell tanúsítania, ami garantálja a pártatlanságát és munkája minőségét.

A „hites és hiteles” szakértők (az Európai Szakértői Intézet [EEEI] szóhasználatára szerint az „elismert szakértők”) nyilvántartásába való felvétel iránti kérelmet a kérelmező szakos tartózkodási helye vagy szakmai tevékenységének helye szerinti körzeti regionális bíróságának az elnökéhez kell benyújtani.

A nyilvántartásba vételi eljárás során a nyilvántartásba vételért felelős elnök egy bizottságot bíz meg azzal, hogy készítsen szakvéleményt arról, hogy teljesülnek-e a nyilvántartásba vétel követelményei.

A szakértőknek esküt kell tenni a nyilvántartásba vétel előtt.

Ha valamennyi fenti követelménynek megfelelnek, a nyilvántartásba vételért felelős elnök öt évre kinevezi őket. A szakértőknek minden öt éves időszak eltelté után új kérelmet kell benyújtaniuk. Ha a szakértő továbbra is megfelel az összes követelménynek, az igazságügyi szakértői jegyzékbe való bejegyzésüket meghosszabbítják (általában anélkül, hogy újabb vizsgát kellene tenniük).

A szakértők akkor törölhetők az igazságügyi szakértői nyilvántartásból, ha kérelmezik a törlésüket, ha már nem felelnek meg a követelményeknek, vagy ha a nyilvántartásba vételért felelős elnök így határoz. A szakértő törlésére vagy újbóli bejegyzésének megtagadására vonatkozó határozatokat megfelelően meg kell indokolni, és azok ellen fellebbezés nyújtható be.

A Hites és Hiteles Szakértők Osztrák Szövetsége közzétett egy szakmai etikai kódexet (*Ethikkodex* – [ezen az oldalon](#) érhető el).

III. A szakértők díjazása

III.1. Általános információk

A szakértői díjakat a díjigényekről szóló osztrák törvény szabályozza (*Gebührenanspruchsgesetz* – lásd [itt](#)). Ez a törvény a szakértőkre vonatkozó általános szabályokat tartalmaz. Ezenkívül külön javadalmazási rendszert tartalmaz az orvosok, az antropológusok, a fogorvosok, az állatorvosok, a vegyészeti elemzéssel foglalkozó szakértők és a gépjárműszakértők számára.

III.2. Díjak

A díjak általában a vélemény összetettségétől függenek. Egyes szakértőkre külön javadalmazási rendszer vonatkozik többek között a büntetőeljárások és a családjogi bírósági eljárások esetében (lásd a III. szakasz 1. pontját).

III.3. A díj megtérítése

A szakértőknek a szakvélemény elkészítését követő 4 héten belül be kell nyújtaniuk a bírósághoz díjaikról szóló számlát. A díjakat általában banki átutalással fizetik ki.

III.3.1. Polgári eljárás

A polgári eljárásban a bíróság általában mindkét felet kötelezi, hogy fizessen előleget (*Kostenvorschuss*) a bíróság részére, mielőtt a szakértő megkezdi a vélemény elkészítését. Ennek összege az ügy összetettségétől és a szakértő által elkészítendő vélemény terjedelmétől függ. A díjazást általában a szakértő által az ügyre fordított órák száma és az óradíj szorzata alapján számítják ki. Ez magában foglalja a költségeket és a héát is. A bíróság a korábbi tapasztalatok alapján határozza meg, hogy a feleknek milyen összeget kell letétbe helyezniük. Ha a letétbe helyezett összeg nem elegendő, további előleg fizetése írható elő.

III.3.2. Büntetőeljárás

A büntetőeljárásban az állam fizeti a szakértői díjakat, és bűnösséget megállapító ítélet esetén az elítélt köteles megtéríteni a költségeket.

III.3.3. Családjogi bírósági eljárás

A családjogi bírósági eljárásokban általában az állam fizeti a szakértői díjakat.

III.4. Költségmentesség

Költségmentességet általában olyan személyeknek nyújtanak, akik a gazdasági helyzetük miatt részben vagy egészben nem képesek fedezni az eljárás költségeit, ideértve a szakértők költségeit is. Ha az eljárás lefolytatását követő 3 éven belül jelentősen javul a pénzügyi helyzetük, a költségmentességben részesülő személyek kötelesek részben vagy egészben megtéríteni a díjakat. Megjegyzendő, hogy a pervesztes fél minden esetben köteles megtéríteni a pernyertes fél költségeit.

III.5. A szakértői díjak visszatérítése

A bíróság a díjakról szóló külön határozatban vagy az ítéletben határoz a szakértő költségeiről. Ennélfogva a megítélt költségek végrehajthatók.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértők a szerződésekre és a szerződésen kívüli károkozásra vonatkozó általános jogszabályok szerint vonhatók felelősségre. Kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

V. A szakértői eljárásokkal kapcsolatos további információk

A Hites és Hiteles Szakértők Osztrák Szövetségének (*Hauptverband der allgemein beeideten und gerichtlich zertifizierten Sachverständigen Österreichs* – elérhető [itt](#)) weboldala részletes tájékoztatást nyújt a költségekről (mintadíjak közlése révén) és az igazságügyi szakértők jegyzékébe való felvétel feltételeiről. A weboldal nagyon informatív, és a nyilvánosság számára könnyen hozzáférhető.

V.1. Jogalap

Az igazságügyi szakértőkkel kapcsolatos főbb osztrák jogszabályok a következők:

Az osztrák polgári perrendtartás (*österreichische Zivilprozessordnung [ZPO]* – elérhető [itt](#)) 351–367. cikke

A nemperes eljárásokról szóló törvény (*Außerstreitgesetz* – elérhető [itt](#)) 31. cikke

A közigazgatási eljárásról szóló 1991. évi osztrák törvény (*Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz* – elérhető [itt](#)) 52–53a. cikke

Az 1975. évi osztrák büntetőeljárás törvény (*österreichische Strafprozessordnung* – elérhető [itt](#)) 104., 112., 112a. és 125–128. cikke

V.2. A szakértők kirendelése

A bíróság kirendelhet, de az érintett felek nem bízhatnak meg szakértőt. A közigazgatási eljárásokban a szakértők kirendelése hasonlóan történik, mint a polgári eljárásokban. Bünyügyi nyomozás során az ügyész rendelhet ki szakértőt.

V.2.a. Bíróság általi kirendelés

A polgári bíróság mérlegelési jogkörrel rendelkezik arra vonatkozóan, hogy hivatalból vagy az eljárásban részt vevő fél kifejezett kérelmére szakértőt rendeljen ki, kivéve, ha az ügy tényállása egyéb módon is megállapítható. A bíróság szabadon rendelhet ki bárkit, akiről úgy ítéli meg, hogy megfelelően tud eljárni szakértőként. A szakértők minden összeférhetetlenséget kötelesek jelenteni a bíróságnak. A bíróság által kirendelt szakértők hozzáférhetnek az adott ügyhöz kapcsolódó bírósági iratokhoz.

V.2.b. Felek általi megbízás

Ausztriában a magánszakértőket a felek választják ki. E szakértők jelentéseire a feleknek kell hivatkozniuk, és azokat a feleknek kell benyújtaniuk; ellenkező esetben azokat elfogadhatatlanként elutasítják. Ha ezek a követelmények teljesülnek, a bíróság megvizsgálja és értékeli a szakértői véleményt. A vélemény bizonyítéknak minősül, de nem érvénytelenítheti a bíróság által kirendelt szakértő véleményét. Ehelyett inkább a fél érvelésének a jogalapját támasztja alá. A bíróság eldöntheti, hogy az ítélet indokolását a fél által megbízott szakértő véleményére alapozza-e.

V.3. Az eljárás

V.3.a. A szakértői jelentés

A szakértői jelentés írásban vagy szóban is benyújtható. A szakértői jelentés felépítésére semmilyen előírás nem vonatkozik.

Ha a bíróság úgy véli, hogy a jelentés hiányos, vagy a szakértő indokolatlan köteleességszegése esetén a bíróság hivatalból vagy a felek kérelmére új vagy kiegészítő jelentés elkészítését rendelheti el. A bíróság azt is elrendelheti, hogy indokolatlan kötelezettségszegés miatt a szakértőnek kell megfizetni a bírósági illetéket.

A felek megfelelő beadvány vagy ellenvélemény útján megkísérelhetik a szakértői jelentés érvénytelenné nyilvánítását vagy megtámadását.

A polgári eljárásban a felek aktívan részt vesznek a szakértők munkájában. Kötelesek együttműködni velük, és kötelesek a szakértők rendelkezésére bocsátani valamennyi általuk kért dokumentumot. A kontradiktórius eljárás során közvetlenül kérdéseket tehetnek fel nekik, és felszólíthatják őket arra, hogy tegyenek észrevételeket a felek nyilatkozataira.

V.3.b. Bírósági tárgyalás

Írásbeli jelentés benyújtása esetén a bíróság dönt arról, hogy szükség van-e a szakértő bírósági tárgyalásokon való (adott esetben a felek kérelmére történő) részvételére, és ha igen, milyen mértékben.

Az itt bemutatott információk a „Szakértők keresése” elnevezésű projekt során kerültek összegyűjtésre az egyes országoknak az Európai Szakértői Intézet által kiválasztott kapcsolattartóitól.

Utolsó frissítés: 23/10/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Szakértő keresése - Lengyelország

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Minden regionális bíróság saját szakértői jegyzéket vezet. A jegyzék közzétételéért a regionális bíróság elnöke felel. Lásd: Lublin esetében a <https://lublin.so.gov.pl/lista-bieglych,m,m1,2,270>, valamint Krakkó esetében a http://www.krakow.so.gov.pl/fck_pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf pliki [file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf](http://www.krakow.so.gov.pl/fck_pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf) weboldalt. A nyilvántartások nyilvánosan hozzáférhetők.

A szakértőkre életkori korlátozás vonatkozik, amely szerint legalább 25 évesnek kell lenniük. A szakértőknek elméleti és gyakorlati szakértelemmel kell rendelkezniük a tudomány, a technológia, a művészet vagy valamely szakma területén, illetve egyéb készségekkel kell bíniuk. A vonatkozó feltételek nem kerültek hivatalosan meghatározásra. A regionális bíróság elnöke dönt arról, hogy a pályázó megfelel-e a szakértőkre vonatkozó valamennyi feltételnek. A nyilvántartásba vétel érdekében a szakértőknek esküt kell tenniük. Annak a személynek, aki szeretné, ha felvennék a szakértői jegyzékbe, kérelmet kell benyújtania a regionális bíróság elnökéhez.

A regionális bíróság elnöke a következő esetekben törölheti a szakértőt a nyilvántartásból:

ha azt a szakértő kérelmezi;

ha a szakértő már nem felel meg a tisztség ellátásához szükséges követelményeknek, vagy ha megállapítást nyer, hogy a nyilvántartásba vételkor nem felelt meg a követelményeknek, és azokat azóta sem teljesítette;

fontos okokból, különösen akkor, ha a szakértő nem megfelelően végzi a tevékenységét.

A szakértőkre nem vonatkozik külön magatartási vagy etikai kódex, azonban tiszteletben kell tartaniuk a polgári/közigazgatási/büntetőeljárásról szóló törvénykönyvet.

A nyilvántartásokat rendszeresen frissítik. A regionális bíróság elnöke minden év januárjában megosztja az igazságügyi szakértők jegyzékét a kerületi bíróságokkal és az Igazságügyi Minisztériummal, valamint mindenkit haladéktalanul értesít a jegyzék bármilyen változásáról és arról, ha valamely érintett személy ellen büntetőeljárás indul, vagy cselekvőképtelenné válik.

A szakértők nyilvántartásba vétele öt évre szól.

A szakértők a tudomány, a technológia és a művészet egyes területei, valamint különböző szakmák és egyéb készségek szerint szerepelnek a jegyzékben.

A szakterületek listája igen hosszú és változatos.

A nyilvántartásba vétel után a szakértőknek nincs további kötelezettségük. Bár léteznek megfelelő posztgraduális képzések és tanfolyamok, a szakértők nem kötelesek továbbképzéseken részt venni. A gyakorlatban azonban ha a következő időszakban is szeretnének szerepelni a jegyzékben, igazolniuk kell, hogy folyamatosan igyekeznek elmélyíteni az ismereteiket (azaz tanfolyamokon, konferenciákon, posztgraduális képzéseken stb. vesznek részt).

II. A szakértők szakképesítése

A szakértőknek elméleti és gyakorlati szakértelemmel kell rendelkezniük a tudomány, a technológia, a művészet vagy valamely szakma területén, illetve egyéb készségekkel kell bíniuk. A vonatkozó feltételek nem kerültek hivatalosan meghatározásra. A regionális bíróság elnöke dönt arról, hogy a pályázó megfelel-e a szakértőkre vonatkozó valamennyi feltételnek.

A szakértőkkel szemben nem elvárás, hogy valamely szakmai testület tagjai legyenek. Hivatalosan nem szólítják fel őket arra, hogy rendszeresen fejlesszék a készségeiket, és nem érhető el a folyamatos szakmai továbbképzés rendszere. A szakértőknek nem kell igazolniuk, hogy továbbképzéseken vesznek részt, és semmilyen módszer nem áll rendelkezésre a szakértők által megszerzett ismeretek felmérésére. Azonban ha a következő időszakban is szeretnének szerepelni a jegyzékben, igazolniuk kell, hogy folyamatosan igyekeznek elmélyíteni az ismereteiket.

III. A szakértők díjazása

A szakértők díjazását az igazságügyi miniszter által 2013. április 24-én kiadott, a szakértői díjak és átalányösszegek meghatározásáról, valamint a szakvélemény kiadásához szükséges költségek dokumentálásának a módjáról szóló rendelet határozza meg. Megállapításra kerültek a szakértői óradíjak, amelyek a költségvetési törvény által meghatározott alapösszeg részét képezik. A szakértő díjazása általában a szakértői munkára fordított órák számán és a szakértő iskolai végzettségén alapul. A rendelet rögzíti a díj minimális és maximális összegét.

A szakértői díjak kifizetéséről az igazságszolgáltatási rendszer vagy az egyik fél gondoskodik. A felek a szakértői díj tekintetében költségmentességben részesülhetnek, amelynek mértékét a jogszabályok nem határozzák meg.

A díjazást rendelet határozza meg. Különleges esetekben – különösen a nehezebb feladatok esetében – a díj jogszabályban rögzített mértéke az adott esetre vonatkozó bírósági határozat rendelkezése alapján túlléphető. A gyakorlatban azonban a polgári eljárásban a feleknek hozzá kell járulniuk ahhoz, hogy a szakértők magasabb díjat kapjanak.

Polgári ügyekben a bíróság által kirendelt szakértő esetében az egyik felet kötelezik arra, hogy fizessen előleget a szakértőnek. A szakértők díjelőlegben részesülhetnek. Az eljárás végén azonban az érdemi ítéletben a bíróság dönt arról, hogy kinek kell viselnie a végleges költségeket. A költségviselés megosztható a felek között.

Büntetőügyekben az állam fizeti a szakértőket (és a vádlott csak akkor viseli a szakértői díjakat, ha elítélik): az állam által kifizetett összegek állami pénzügyi ellenőrzés hatálya alá tartoznak, melynek keretében az államháztartási törvénnyel ellentétes kifizetések megtámadhatók.

IV. A szakértők felelőssége

A hamis szakvéleményt benyújtó szakértő a büntetőjog értelmében 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.

Ezzel kapcsolatban nincsenek külön polgári jogi rendelkezések. A szakértők felelősségére a polgári jog általános szabályai (deliktális felelősségi jog /szerződési jog) alkalmazandók.

A szakértők nem kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

V. A szakértői eljárásokkal kapcsolatos további információk

A szakértők kinevezését az igazságügyi miniszter 2005. január 24-i rendelete szabályozza. Ezenkívül további szabályok találhatók a polgári, a büntető- és a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyvekben. A polgári eljárásokban a felek szakértő kirendelését kérelmezhetik. A polgári eljárásokban a szakértő kirendelésének általában az a feltétele, hogy az azt kérelmező felek megelőlegezzék a szakvélemény elkészítéséhez kapcsolódó költségeket.

A polgári, a büntető- és a közigazgatási eljárásokban alapvetően ugyanazok a szabályok alkalmazandók. Polgári, közigazgatási és büntetőjogi eljárásokban nincs alapvető különbség a szakértő kirendelése között.

Az igazságügyi szakértői cím csak a bíróságok vagy az ügyészség számára készített szakértői vélemény elkészítése során és annak céljából használható. Lengyelországban a szakértők száma körülbelül 15 000.

1. A szakértők kirendelése

Igazságügyi szakértői jogállású szakértőket csak a bíróságok és az ügyészségek rendelhetnek ki. A kirendelésre hivatalból vagy a felek kérelme alapján kerülhet sor. A bíróság vagy az ügyészség megbízásából elkészített szakvélemény különleges bizonyítéknak minősül, amelyet szakértői véleménynek neveznek.

A felek magánúton is alkalmazhatnak szakértőket, e szakértők jelentéseit azonban további bizonyítékként kell benyújtani.

a) Bíróság általi kirendelés

A bíróságok szakértői jegyzékeket alkalmaznak. Minden regionális bíróság saját szakértői jegyzéket vezet. A bíróságok által széles körben alkalmazott gyakorlat, hogy a (helyi) nyilvántartásból rendelnek ki szakértőt. A nyilvántartás használata azonban nem kötelező.

b) Felek általi megbízás

A felek semmilyen esetben nem jelölhetnek ki igazságügyi szakértőket, azonban a polgári és a közigazgatási eljárásokban a felek saját szakértőt bízhatnak meg. Ehhez semmilyen külön eljárást vagy szabályt nem kell követniük.

2. Az eljárás

a) Polgári eljárás

A polgári eljárásokban a szakértőnek nem kell részt vennie az előzetes tárgyaláson (ha ilyen tárgyalásra sor kerül). A bíróság a határidővel összefüggésben nyomon követi a szakértői vizsgálat előrehaladását. A bíróság tekintendő a „legfőbb szakértőnek”, amely dönt a szakvélemény minőségéről. A bíróságot nem köti a szakértői jelentésben kifejtett szakvélemény, hanem eldöntheti, hogy az az adott ügyben a tényállás megállapításának alapjául szolgálhat-e.

A szakértői jelentés

A szakértő írásban terjeszti elő a véleményét. A szakértőnek nem kell meghatározott szerkezet szerint elkészíteni a véleményt. A szakértők nem kötelesek előzetes jelentést benyújtani. Záró szakvéleményében a szakértőnek válaszolnia kell a felek érveléseire. A szakértőnek sok esetben – a bíró felhívására, illetve ha a fél erre vonatkozó kérelmet nyújt be, és a bíró azt elfogadja – kiegészítő jelentést kell készítenie. Ez akkor fordulhat elő, ha a szakértő nem válaszolt az adott megbízáshoz kapcsolódó összes kérdésre, vagy ha később további kérdések merülnek fel.

A bíróság új végzést bocsát ki, amelyben megállapítja, hogy szükség van további adatokra, és meghatározza a megválaszolandó kérdéseket. A felek további pontosítást kérhetnek a bíróságtól. A gyakorlatban azonban valószínűbb, hogy másik szakértőt jelölnek ki attól függően, hogy az érintettek elégedettek-e az első szakvéleménnyel.

Bírósági tárgyalás

A szakvélemény benyújtását követően a szakértőknek részt kell venniük a tárgyaláson annak érdekében, hogy válaszoljanak a bíróság és a felek kérdéseire. Ennek során az ügyész és a felek ügyvédei kérdéseket tehetnek fel a szakértőknek.

b) Egyéb eljárás

Egyes szakértőket – elsősorban pszichológusokat – a tanúk vagy a felek meghallgatásán történő részvétel céljából rendelnek ki. Ezek a szakértők értékelik az érintett személyek észlelési képességét, valamint azt, hogy milyen mértékben képesek előadni a véleményüket.

Az itt bemutatott információk az **Európai Szakértői Intézet (EEEI)** által a „Szakértők keresése” elnevezésű projekt során az országokként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 27/04/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Szakértő keresése - Portugália

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

A kisajátítási törvénykönyvben meghatározott eljáráson kívül Portugáliában nem áll rendelkezésre egyéb hivatalos szakértői jegyzék/nyilvántartás. A kisajátítási törvénykönyv (melyet a szeptember 18-i 168/99. sz. törvény hagyott jóvá) rendelkezik a jegyzékekben szereplő szakértőknek a kisajátítás közhasznúvá nyilvánításával kapcsolatos eljárásokban és a közigazgatási birtokbavétellel kapcsolatos végrehajtási eljárásokban történő részvételéről, ideértve az említett eljárások választottbírói és fellebbezési szakaszait is.

A szakértő által elvégzett értékelések és vizsgálatok elsődleges eredménye az, hogy megállapításra kerül a kisajátítás által érintett félnek fizetendő méltányos kártalanítás összege. Az összegnek a kártalanítás kiszámításához nélkülözhetetlen tények megállapításán kell alapulnia.

A szakértők és a választottbírók kötelezettségeinek a fenti eljárásokban történő gyakorlását szabályozó [125/2002. sz. \(május 10-i\) törvényerejű rendelet](#) szerint a [hivatalos szakértői jegyzék](#) közzétételéért és frissítéséért, valamint a szakértők kiválasztására és felvételére irányuló eljárások előmozdításáért felelős portugál hatóság az [Igazságügyi Főigazgatóság](#). A szakértői feladatok különösen a következők:

a kisajátítással kapcsolatos díjak előrejelzése;

felmérések végzése;

értékelések elvégzése;

részvétel a választottbíróági eljárásban.

Ezenkívül azokban az esetekben is a hivatalos jegyzékből rendelnek ki szakértőket, amikor a törvény lehetővé teszi az ingóságok kisajátítását, különösen a [13/85. sz. \(július 6-i\) törvény](#) (a kulturális örökségről szóló portugál törvény) 16. szakasza alapján.

A szakértői jegyzéket rendszeres felülvizsgálatok segítségével tartják naprakészen.

Portugáliában nem érhető el keresőeszköz a szakértők kereséséhez.

II. A szakértők képesítései

A jegyzékbe való felvételhez a jelentkezőknek az alábbi követelményeknek kell megfelelniük:

a [788/2004. sz. \(július 9-i\) rendelet](#) szerinti megfelelő diplomával kell rendelkezniük;

legalább 18 évesnek kell lenniük;

nem állhatnak közhivatal viselésétől való eltiltás hatálya alatt, és nem lehetnek kizárva a szakértők által elvégzendő feladatok ellátásából;

rendelkezniük kell a feladatok ellátásához szükséges fizikai erővel, és meg kell felelniük a szellemi követelményeknek;

meg kell felelniük az oltásokról szóló kötelező jogszabályoknak.

III. A szakértők díjazása

A bíróságok által kirendelt szakértők nem kaphatnak előleget.

A szakértők díjazását a [34/2008. sz. \(február 26-i\) törvényerejű rendelettel](#) jóváhagyott, az eljárási költségekről szóló rendelet 17. szakaszában foglalt rendelkezés szerint állapítják meg, a rendelet IV. táblázata alapján, 1–10 elszámolási egységben (1 egység értéke 102,00 EUR). 2017. február 1-jén a portugál alkotmánybíróság kötelező erejű határozatában kimondta, hogy az arányosság elvére tekintettel alkotmányellenes az a szabály, amely alapján a szakértői díjazás nem haladhatja meg a 10 elszámolási egységet (1020,00 EUR-t).

A bíró által kiválasztott szakértő esetében az utazási költségeket előre fedezi.

A szakértői díjak kifizetése az alábbiak szerint történik:

Polgári eljárás

Az eljárási költségek magukban foglalják a szakértői díjat is. Minden résztvevő maga viseli saját és képviselője eljárási költségeit. A bíróság megtéríti a pernyertes fél azon költségeit, amelyek jogainak a pereszes féllel szembeni hatékony gyakorlása vagy védelme miatt merültek fel.

A fél részleges pernyertessége esetén a bíróság méltányos arányban téríti meg a költségeket, vagy úgy határoz, hogy egyik résztvevő sem jogosult a költségértérítésre. Az eljárás eredménye alapján az állam jogosult arra, hogy a felek megtérítsék az eljárás állam által viselt költségeit, amennyiben az adott költségek várhatóan nem mentesülnek az eljárási illetékek alól.

Büntetőeljárás

A büntetőeljárások – köztük a végrehajtási eljárások – lefolytatásához szükséges költségek az államot terhelik. Ha a vádlottat jogszerűen elítélték, köteles megfizetni az államnak egy átalányösszeget az eredetileg az állam által fedezett egyéb költségekre, például a szállítási költségekre vagy a laboratóriumok által végzett vizsgálatokra tekintettel. Az átalányösszeg megfizetésének azonban feltétele, hogy a szakértői véleményt az eljárás során kérelmezzék.

A felek a szakértő díjazásával kapcsolatban nem jogosultak költségmentességre.

IV. A szakértők felelőssége

A portugál jogszabályok nem tartalmazzak a szakértők felelősségére vonatkozó kifejezett rendelkezést, hanem az általános szabályok (deliktális felelősségi jog/szerződési jog) alkalmazandók.

Mindazonáltal kinevezése fenntartása érdekében a szakértő köteles kellő gondossággal ellátni a feladatait, mivel a bíró bírságot szabhat ki, ha a szakértő megszegi a bírósággal való együttműködési kötelezettségét. A bíróság abban az esetben is elmozdíthatja a szakértőt az eljárásból, ha a szakértő eljárása gondatlannak minősül (például ha a szakértő az előírt határidőn belül nem nyújtja be a szakértői jelentést).

A kirendelt szakértőknek határozottan kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy elvégzik a rájuk bízott feladatokat, kivéve, ha a szakértő köztisztviselő, és az adott megbízás akadályozza a feladatai ellátásában.

A szakértők nem kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

A jogszabályok nem korlátozzák a szakértők felelősségét.

V. A szakértői eljárásokkal kapcsolatos további információk

Portugáliában az igazságügyi szakértői tevékenységre vonatkozó főbb jogszabályi rendelkezéseket a [polgári perrendtartás](#) 467–489. szakasza és a [büntetőeljárás törvény](#) 151–163. szakasza tartalmazza. A rendelkezéseknek nincs online elérhető angol nyelvű változata.

A szakértők polgári, büntető- és közigazgatási bíróságok előtti eljárás céljából történő kirendelésére hasonló általános szabályok vonatkoznak. A szakértői jogállás nem védett.

Portugália jogrendszere nem tesz különbséget a szakértő tanúk, a műszaki szakértők, a jogi szakértők és a szakértők egyéb fajtái között.

A fent említettek szerint a kisajátítási törvénykönyv alapján kinevezett szakértőkre vonatkozó jegyzéken kívül nincs más hivatalos szakértői jegyzék. Mind a büntető-, mind a polgári eljárásokban gyakran alkalmaznak szakértőt.

1. A szakértők kirendelése

Polgári eljárásokban csak a bíróság rendelhet ki szakértőt. A büntetőeljárás nyomozati szakaszában az ügyész rendelhet ki szakértőt.

A szakértők előzetes eljárások vagy a tárgyalás előkészítése céljából is kirendelhetők.

1.a Bíróság általi kirendelés

A bíróság valamely fél kérelme vagy saját mérlegelése alapján rendelhet ki szakértőt. A bíróság a peres eljárásban szakértői bizonyítást rendel el, ha a döntés tudományos ismereteket igénylő tények értékelésétől függ.

A szakértők polgári, büntető- és közigazgatási bíróság előtti eljárás céljából történő kirendelése között nincs különbség.

Az adott körülményektől függően a felek és maga a kirendelt szakértő is hivatkozhat olyan okokra, amelyek alapján a szakértő nem végezheti el az adott feladatokat, és azok alól fel kell őt menteni.

Megfelelően alkalmazandók a bírák kifogásolására vonatkozó szabályok.

Az autonóm területek független vagy más hasonló szerveinél tisztséget betöltő személyek mentesülnek a szakértői feladatok ellátása alól. Ez azokra a személyekre is vonatkozik, akik a jogszabályok alapján hasonló jogállással rendelkeznek, így például feladataik ellátása során az ügyészek, valamint a külföldi országok diplomáciai képviselői.

Minden olyan személy mentesülhet a szakértőként történő eljárás alól, aki személyes okokra hivatkozik.

Ha a bíróság szakértőket rendel ki, a kiválasztásukhoz szakértői jegyzéket vagy nyilvántartást használ fel, kivéve az orvosi szakterületet, amelyért a jogszabályok alapján a következő intézmény felel: [Instituto Nacional de Medicina Legal e Ciências Forenses](#).

A bíróságok által széles körben alkalmazott gyakorlat, hogy a nyilvántartásból rendelnek ki szakértőt.

1.b A felek általi megbízás

A bíróság valamely fél kérelme vagy saját mérlegelése alapján rendelhet ki szakértőt. A bíróság a peres eljárásban szakértői bizonyítást rendel el, ha a döntés tudományos ismereteket igénylő tények értékelésétől függ.

A felek nem jogosultak szakértő megbízására, csupán javaslatot tehetnek a szakértő személyére.

A felek a polgári eljárásokban szakértőt küldhetnek a szakértői testületbe. Ezekben az esetekben a bíróság által kirendelt szakértő együttműködik a felek által megbízott egy vagy több szakértővel.

2. Az eljárás

2.a Polgári eljárás

A jelentés felépítésére és/vagy a bírósági eljárásra nézve a szakértőknek semmilyen külön – például az ítélezési gyakorlaton alapuló – előírást nem kell követniük.

A bíróság nem követi nyomon, illetve nem ellenőrzi a szakértői vizsgálatok előrehaladását. Amennyiben technikai vagy szakmai okokból a jelentés nem készíthető el a bíró által megállapított határidőn belül, a bíróságot haladéktalanul értesíteni kell annak érdekében, hogy a lehető leghamarabb új szakértőt rendeljen ki.

A szakértő teljesítménye tekintetében nem végeznek minőségellenőrzést.

A bíróságot nem köti a szakértői vélemény. A bíróság más álláspontra is helyezkedhet, és a szakértő véleményétől eltérő döntést hozhat. A véleménykülönbségnek azonban szakmai okokon kell alapulnia, és azt meg kell indokolni.

A tárgyalás előtt a szakértők nem folytatnak megbeszélést, és nem intéznek hozzájuk kérdéseket az érintett kérdések leszűkítése céljából vagy annak érdekében, hogy a bíróság megértse a véleménykülönbségeket.

A felek segítséget nyújthatnak a szakértőknek, és mérlegelés céljából megoszthatják vele az észrevételeiket. Emellett a szakértő által szükségesnek tartott esetekben a feleknek magyarázattal kell szolgálniuk. Ha jelen van a szakértői eljárás során, a bíró is benyújthatja az adott eljárással összefüggésben általa megfelelőnek ítélt kéréseket.

A szakértők minden olyan eszközt felhasználhatnak, amely feladataik megfelelő ellátásához, a megfelelő intézkedések meghozatalához vagy a kérdések tisztázásához szükséges, továbbá hozzáférést kérhetnek az eljárási iratokkal kapcsolatos információkhoz.

A szakértőknek tehát nem kell külön találkozni a felekkel az észrevételeik beszerzése érdekében.

1. A szakértői jelentés

Jelentése elkészítése során a szakértőknek semmilyen kötelező keretrendszert nem kell követnie.

Amennyiben szakértői testület eljárása esetén nem születik egyhangú döntés, az eltérő véleményen lévő szakértők kötelesek megindokolni az álláspontjukat.

A szakértők nem kötelesek előzetes jelentést benyújtani.

A szakértők csak a végleges jelentésben kötelesek válaszolni a felek érveire.

A jelentés felépítésére és/vagy a bírósági eljárásra nézve a szakértőknek semmilyen egyéb külön – például az ítélezési gyakorlaton alapuló – előírást nem kell követniük.

Egyes esetekben a szakértőknek kiegészítő jelentést kell készítenie, ha a bíróság további kérdéseket tesz fel, vagy a szakértőt a jelentés pontosítására kéri.

A szakértők írásban nyújtják be a jelentésüket.

2. Bírósági tárgyalás

A szakértők a felek bármelyikének kérésére vagy a bíróság utasítására megjelennek az utolsó tárgyaláson, hogy eskü alatt adják meg a tőlük kért magyarázatokat.

2.b Egyéb kérdések

(Az ezekre a kérdésekre adott válaszok megtalálhatók a tájékoztató egyéb részeiben – az alábbiakban ezek ismételése szerepel)

A jelentés felépítésére és/vagy a bírósági eljárásra nézve a szakértőknek semmilyen egyéb külön – például az ítélezési gyakorlaton alapuló – előírást nem kell követniük.

A bíróság nem követi nyomon, illetve nem ellenőrzi a szakértői vizsgálatok előrehaladását.

A szakértő teljesítménye tekintetében nem végeznek minőségellenőrzést.

Mielőtt a bíróság döntést hoz az ügyben, a felek nyilatkozataikban, valamint másik szakvélemény benyújtásával megtámadhatják a jelentést.

A bíróságot főszabály szerint köti a szakértői vélemény. Ha a bíróság eltérően határoz, meg kell indokolnia, hogy miért nem ért egyet a szakértői véleménnyel.

A tárgyalás előtt a szakértők nem folytatnak megbeszélést, és nem intéznek hozzájuk kérdéseket az érintett kérdések leszűkítése céljából vagy annak érdekében, hogy a bíróság megértse a véleménykülönbségeket.

A szakértők az eljárás során kapcsolatba léphetnek a felekkel.

A felek általában jelen lehetnek a szakértői vizsgálatokon, észrevételeket tehetnek, és válaszolhatnak a szakértők kérdéseire.

A szakértőknek tehát nem kell külön találkozni a felekkel az észrevételeik beszerzése érdekében.

Az itt bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EENI\)](#) által a „Szakértők keresése” elnevezésű projekt során az országonként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 07/04/2024

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Szakértő keresése - Románia

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Romániában a szakértők szakterület szerint szerepelnek a nyilvántartásban. A szakértői nyilvántartásokat az Igazságügyi Minisztérium bocsátja a bíróságok rendelkezésére, és azokat a polgári vagy büntetőbíróságok vezetik. A jegyzékek [itt](#) található.

Az Igazságügyi Minisztérium által szervezett vizsga letételét követően kapnak engedélyt, és veszik fel a nyilvántartásba a szakértőket.

Az igazságügyi szakértővé váláshoz a jelöltnak teljesíteni kell a következő feltételeket:

román állampolgár, az Európai Unió tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térség tagállamának állampolgára vagy a Svájci Államszövetség állampolgára;

ismeri a román nyelvet;

cselekvőképessé;

oklevéllel igazolja, hogy rendelkezik végzettséggel azon a szakterületen, amely tekintetében szakértői vizsgát tesz;

legalább három év gyakorlattal rendelkezik ezen a szakterületen;

egészségügyiileg alkalmas a szakértői tevékenység végzésére;

büntetlen előéletű, szakmai és társadalmi megítélése jó;

sikeresen letette az Igazságügyi Minisztérium által szervezett vizsgát.

Az Európai Unió más tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térség tagállamának állampolgára és az a román állampolgár, aki az Európai Unió vagy az Európai Gazdasági Térség más tagállamában szerezte meg a szükséges szakmai képesítést, a román állampolgárokkal azonos feltételek mellett válhat szakértővé Romániában.

A szakértőt törölni lehet a nyilvántartásból kérésére, ha már nem felel meg a követelményeknek, vagy ha az illetékes hatóság úgy dönt.

II. A szakértők szakképesítése

A szakértőknek szakmai terület tagjának kell lenni annak érdekében, hogy szakértőnek nevezhessék magukat.

III. A szakértők díjazása

1. Polgári eljárás

A szakértőt kirendelő bírósági végzés állapítja meg a szakértői díjat és adott esetben az utazási költségre adott előleget. A bíróság kérheti a szakértőt, hogy egy bizonyos időn belül írásban becsülje meg a szakértői tevékenység költségeit.

Az a fél, amelyet a végzés kötelez, a kirendeléstől számított öt napon vagy a bíróság által megállapított határidőn belül benyújtja a bíróság hivatalához a díj megfizetésének igazolását. A bíróság a vélemény kézhezvételéig megnövelheti a díjat.

2. Büntetőeljárás

A szakértő díjra jogosult a szakértői tevékenység elvégzéséért. Az ügyész vagy a bíróság határozza meg a díj összegét az ügy jellege és összetettsége, valamint a szakértő költségei alapján.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértők a szerződésekre és a szerződésen kívüli károkozásra vonatkozó általános jogszabályok szerint vonhatók felelősségre. Kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

A központi igazságügyi szakértő az elkövetett szabálysértés súlyosságával arányosan a következő fegyelmi büntetésekkal sújthatja a szakértői tevékenység gyakorlása során kötelességszegést elkövető igazságügyi szakértőt:

írásbeli figyelmeztetés;

az igazságügyi szakértői tevékenységhez való jog felfüggesztése három hónap és egy év közötti időtartamban;

az igazságügyi szakértői jogállás visszavonása.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Romániában az igazságügyi szakértői tevékenységre alkalmazandó főbb jogi rendelkezéseket a román polgári perrendtartás 330–331. cikke tartalmazza.

Alkalmazandó továbbá a büntetőeljárásról szóló román törvény 172–191. cikke.

A szakértők szakterület szerint szerepelnek a nyilvántartásokban. A szakértői nyilvántartások nyilvánosak, és az Igazságügyi Minisztérium honlapján teszik közzé őket.

A szakértőknek kérelmezni kell a nyilvántartásba való vételüket.

1. A szakértők kirendelése

A román **polgári jog** egy vagy három szakértő kirendelését írja elő. Szakértőt a bíróság rendelhet ki, valamint a felek bízhatnak meg. A felek megállapodhatnak egyetlen szakértőben. A felek megállapodása hiányában a bíróság véletlenszerűen rendel ki szakértőt nyilvános ülésen a szakértői hivatal által összeállított és közzétett jegyzék alapján.

A román **büntetőjog** csak egyetlen szakértő kirendeléséről rendelkezik. Szakértőt a bíróság rendelhet ki a tárgyalás során, az ügyész pedig a nyomozás során. Az ügyész vagy a bíróság általában egy szakértőt rendel ki. Csak olyan esetekben kell kirendelni kettő vagy több szakértőt, ahol interdiszciplináris ismeretekre van szükség.

Erre a célra a polgári eljárásokban használt nyilvántartást kell alkalmazni. Mind büntető-, mind polgári eljárásban azonosak a szakértőkre vonatkozó követelmények.

a) Bíróság általi kirendelés

A polgári vagy a büntetőbíróság hivatalból vagy a peres fél kifejezett indítványára kirendelhet szakértőt, ha másként nem állapítható meg a tényállás. Ebben az esetben a szakértő egy meghatározott időpontig válaszol a bíróság vagy az ügyész által feltett kérdésekre. A szakértőnek minden összeférhetetlenséget be kell jelenteni a bíróságnak. A bíróság által kirendelt szakértők hozzáférnek az ügyirathoz.

b) Felek általi megbízás

A felek által megbízott szakértőknek többféle típusa létezik Romániában:

A felek vagy a vádlott indítványára kirendelt, szakértői tevékenység végzésére feljogosított független szakértők (a büntetőeljárásról szóló törvény 172. cikkének (8) bekezdése)

Laboratóriumok vagy szakintézmények hivatalos szakértői

Szakértői tevékenység végzésére feljogosított független nemzeti szakértők

Külföldről (a büntetőeljárásról szóló törvény 172. cikkének (8) bekezdése).

Ha nem áll rendelkezésre szakértői tevékenység végzésére feljogosított szakértő, a bíróság kikérheti az adott területen dolgozó egy vagy több személy vagy szakember véleményét (a polgári perrendtartás 330. cikkének (3) bekezdése), akik így bíróságon kívüli szakértővé és szakértő tanúvá válnak. A fél által megbízott szakértő ellenőrzi a bíróság által kirendelt szakértő tevékenységét. A felek csak akkor bízhatnak meg szakértőt, ha a bíróság kirendel szakértőt (a büntetőeljárásról szóló törvény 173. cikkének (4) bekezdése). A szakértő tanúk különleges tudományos vagy műszaki szakismerettel rendelkező tanúk, akiket a bíróság hallgat meg.

A szakértők jogosultak megtagadni a szakvélemény elkészítését ugyanolyan okokból, mint amelyek miatt a tanúk megtagadhatják a tanúvallomást.

2. Az eljárás

a) Polgári eljárás

A bírót nem köti a szakértői vélemény. A szakértő egyetlen kötelezettsége a vélemény elkészítése. A szakértők kapcsolatba léphetnek a felekkel az eljárás során, a bíróság által kirendelt szakértőnek ehhez a bíróság engedélyére van szüksége.

i. Szakértői vélemény

Romániában a szakértői eljárások során nincs szükség előzetes szakértői véleményre. A fő vélemény csak írásban készíthető. A szakértőnek meghatározott szerkezet szerint kell elkészíteni a véleményt.

Ha pontosítani kell vagy ki kell egészíteni a szakértői véleményt, vagy ha ellentmondás van a szakértői vélemények között, a bíróság hivatalból vagy a felek indítványára felkérheti a szakértőket, hogy pontosítsák vagy egészítsék ki véleményüket.

A bíróság a felek indítványára vagy hivatalból elrendelheti másik szakértői vélemény készítését, ha erre jó indoka van. Másik szakértő készíti az új szakértői véleményt, mint az eredeti véleményt. A bíróság szabadon dönt arról, hogy mely indokokra alapítja az ítéletét.

ii. Bírósági meghallgatás

A büntetőeljárás vagy tárgyalás során a szakértőt meghallgathatja a nyomozási bíró vagy a bíróság az ügyész vagy a felek indítványára vagy hivatalból, ha a meghallgatás szükséges a szakértő megállapításainak vagy következtetéseinek pontosítása érdekében.

Ha a polgári eljárásban a szakértő azonnal előadhatja a véleményt, a tárgyaláson a tanúkkal azonos szabályok szerint hallgatják meg a szakértőt, és véleményét rögzítik az ítéletben.

b) Büntetőeljárás

Ha az ügyész vagy a bíróság úgy ítéli meg, hogy a szakértői vélemény hiányos, és ezt a hiányosságot nem lehet orvosolni a szakértő meghallgatásával, a bíróság hivatalból vagy a felek indítványára elrendeli ugyanazon szakértő szakvéleményének kiegészítését. Ha nem lehet kirendelni ugyanazt a szakértőt, másik szakértőt rendelnek ki.

Az ügyész vagy a bíróság új szakvélemény elkészítését rendeli el, ha a szakértői vélemény következtetései nem egyértelműek vagy ellentmondásosak, és a szakértő meghallgatásával nem lehet orvosolni ezeket a hiányosságokat.

A fentebb bemutatott információk az Európai Szakértői Intézet (EEEP) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országoként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Szakértő keresése - Szlovénia

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

A Szlovén Köztársaság igazságügyi minisztériuma nyilvántartást vezet a szakértőkről.

A nyilvántartás nyilvánosan elérhető [itt](#).

A szlovén jog nem határozza meg a szakértő tanú fogalmát. Különbséget tesz ugyanakkor a szakértő tanú, a szakértő és a jogi szakértő között.

A nyilvántartásban nem szerepel valamennyi szakértő, csak a bírósági (igazságügyi) szakértők. A nyilvántartás 50 nagyobb csoportból áll, és összesen mintegy 1000 szakértőt tartalmaz.

II. A szakértők szakképesítése

A szlovéniai bírósági szakértőkről, hites értébecslőkről és bírósági tolmácsokról szóló törvény 16. cikke szerint az kerülhet be a nyilvántartásba szakértőként, aki egyebek mellett:

a Szlovén Köztársaság vagy az Európai Unió tagállama vagy az Európai Gazdasági Térség tagállamának a szlovén nyelvet aktívan beszélő állampolgára, jogerősen nem lett elítélve előre megfontolt szándékkal elkövetett bűncselekmény miatt hivatalból indított vádeljárásban, amely miatt erkölcsileg alkalmatlan volna a bírósági szakértői vélemény nyújtására, mivel a fentiek akadályoznák feladata pártatlan vagy professzionális teljesítésében vagy csorbítaná a bíróság hírnevét,

a bolognai folyamat előtt szerzett egyetemi végzettséget vagy a bolognai rendszerben mesterfokozatú tanulmányokat folytatott, és megfelelő szaktudással, illetve gyakorlati képességekkel és tapasztalattal rendelkezik az adott szakértői munkához, hat év tapasztalattal rendelkezik azon a területen, amelyen szakértőként kíván működni, nem folytat az igazságügyi szakértői tevékenységgel nem összeegyeztethető tevékenységet.

Ha valaki kirendelt igazságügyi szakértőként kíván eljárni, igazságügyi szakértői kirendelésre nyílt felhívás alapján, az igazságügyi minisztériumnál jelentkezhet az előírt nyomtatvány benyújtásával. A jelölt szakértői tudásának, gyakorlati képességeinek és tapasztalatának felmérésére a miniszter külön alkalmassági felmérést rendel el. Ez alapján a minisztérium határozatot hoz, és a szakértő esküt tesz.

A nyilvántartásba vételhez a szakértő nem köteles semmilyen magatartási vagy etikai kódexet magára nézve kötelezőnek elismerni.

A folyamatos szakmai fejlődésre vonatkozóan léteznek követelmények. Az igazságügyi szakértők kötelesek folyamatosan naprakészen tartani tudásukat és a szakmában alkalmazott módszereket, vagy az illetékes állami hatóság, felhatalmazott szervezet, szakmai egyesület vagy más szakmai intézmény által szervezett konzultációkon és szakmai tanfolyamokon részt venni. A kinevezés napjától számított öt év elteltével, illetve minden további öt év elteltével valamennyi igazságügyi szakértő köteles az alkalmassági ellenőrzést végző szakértői tanács részére bizonyítékot szolgáltatni az öt év során elvégzett szakmai továbbképzésről.

Az általános szakmai végzettség a Szlovén Köztársaság alkotmányos berendezkedésére, a bíróságok felépítésére és működésére, a bírósági eljárásokra, a bizonyításra vonatkozó szabályokra, az igazságügyi szakértők, bírósági értébecslők vagy bírósági tolmácsok jogaira és kötelezettségeire vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre, az Európai Unió jogára és intézményeire, valamint az igazságügyi szakértők, bírósági értébecslők vagy bírósági tolmácsok munkájával kapcsolatos egyéb kérdésekre vonatkozó alapvető ismereteket jelent.

A szakirányú szakmai végzettség egyes szakterületekre és a szakértői tevékenység részterületeire vonatkozó szaktudást jelent.

A szakértők számára nem kötelező a szakmai szervezeti tagság ahhoz, hogy a nyilvántartásba kerüljenek.

A miniszter végleges hatállyal törölheti a szakértőt a nyilvántartásból:

ha a szakértői tevékenység gyakorlásának joga fegyelmi eljárásban véglegesen visszavonásra kerül,

ha a szakértő írásban nyilatkozik, miszerint a továbbiakban nem kíván bírósági szakértői véleményt készíteni,

ha a szakértőt felmentik

ha a szakértő ellen vádat emeltek hivatalból üldözendő és több mint két év szabadságvesztéssel büntethető bűncselekmény miatt, a Minisztérium legkésőbb a jogi tényről való tudomásszerzést követő harmadik napon törli a szakértőt a névjegyzék nyilvános részéből. A szakértő visszakérülhet a névjegyzék nyilvános részébe, ha a törlés oka megszűnt.

III. A szakértők díjazása

A bíróság által kirendelt szakértők díjazásáról jogszabály rendelkezik. A díjazás összege függ többek között a periratok oldalszámától, a vizsgálatról és a tárgyalás előkészítésével töltött időtől, illetve hogy szükség van-e kiegészítő iratok összegyűjtésére és átvizsgálására, szükséges-e vizsgálatot folytatni, és mennyire összetett ügyről van szó. A díjazás mellett a szakértők jogosultak költségeik és kiadásaik megtérítésére is.

A felek költségmentességben részesülhetnek a szakértői díj tekintetében a jogszabályban meghatározott összegig.

A bírósági határozat mondja ki, hogy melyik félnek vagy feleknek kell a díjazást kifizetni.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértő felelőssége törvényben nem korlátozott. Az általános szabályozások irányadók. A szakértők nem kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Sajnos az igazságügyi szakértőkről, hites értékbecslőkről és bírósági tolmácsokról szóló törvény angol fordítása online nem elérhető.

1. A szakértők kirendelése

1a. Bíróság általi kirendelés

A bíróság kirendelhet olyan személyt, akit megfelelőnek és hozzáértőnek tart. A legtöbb esetben a bíróságok a hivatalos nyilvántartás alapján rendelnek ki szakértőt.

1b. Felek általi megbízás

A bíróság által kirendelt szakértő eredményeit a felek megtámadhatják, és saját költségükre szakértőt fogadhatnak e célból.

2. Az eljárás

A) Polgári eljárás

A felek kötelesek részletes tájékoztatást és utasításokat adni, illetve kérdéseket feltenni a szakértőnek.

A szakértő kapcsolatba léphet a felekkel, amennyiben a szakértői véleményhez erre szükség van.

A bíróság nem követi nyomon a szakértői vizsgálat folyamatát. A szakértők ugyanakkor kötelesek tájékoztatni a bíróságot arról, hogy a munkát időben el tudják-e végezni. Minőségellenőrzésre nem kerül sor. A bíróságot nem köti a szakértői vélemény.

A felek megtámadhatják a szakértői véleményt nyilatkozattal vagy másik szakvélemény benyújtásával, mielőtt a bíró döntést hoz az ügyben.

Ha az egyik fél kiegészítő kérdéseket tesz fel vagy a bíróságnak több információra van szüksége, a bíróság másik véleményt is kérhet.

A bíróságot nem köti a szakértői vélemény, de általában megfontolja a végső határozat kimondásakor.

1. Szakértői vélemény

A szakértő írásban, vagy ha a bíróság úgy akarja, szóban ismerteti véleményét.

Záró véleményében a szakértőnek válaszolnia kell a felek érveléseire. A vélemény felépítésére nézve nincs előírás, és más különleges követelmény sem létezik, amelyet a szakértőnek a vélemény megfogalmazásánál be kell tartania.

Az igazságügyi szakértőkről, hites értékbecslőkről és bírósági tolmácsokról szóló törvény általános és egyedi iránymutatásokat tartalmaz az igazságügyi minisztérium honlapján közzétételre kerülő szakértői vélemények elkészítéséhez. A szakértői vélemények felépítésére vonatkozó egységes jelölést és az elkészítésükre vonatkozó utasításokat tartalmazó iránymutatásokat a szakértői tanács hagyja jóvá. A bírósági szakértők szakterületeire és ezek részterületeire vonatkozó általános és egyedi iránymutatásokat a fenti említett törvény életbe lépésétől számított két éven belül (2021. január 1-ig) el kell fogadni, és közzétenni a minisztérium honlapján.

2. Bírósági meghallgatás

A szakértők kötelesek részt venni a bírósági meghallgatáson, ha a bíróság ezt kéri tőlük.

b) Egyéb eljárás

Az egyéb eljárások lényegében megegyeznek a polgári eljárással.

A fentebb bemutatott információk az **Európai Szakértői Intézet (EEEI)** által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országoként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Szakértő keresése - Szlovákia

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

A Szlovák Köztársaság hivatalos jegyzéket/nyilvántartást vezet a szakértőkről. A **szakértők jegyzéke** online bárki számára hozzáférhető.

A szakértői nyilvántartás vezetéséért az Igazságügyi Minisztérium felel.

A nyilvántartásba való felvételhez a szakértőknek a következő feltételeknek kell megfelelniük:

- teljes cselekvőképesség,
- büntetlen előélet igazolása a bűnügyi nyilvántartásból származó kivonattal,
- megfelelő végzettség (egyetemi diploma, ha lehetséges),
- az igazságügyi szakértők szakmáját szabályozó jogi normákra irányuló rövid távú speciális tanfolyam,
- legalább hét év tapasztalat a megfelelő szakterületen (teljes egészében a diploma megszerzése után),
- az Igazságügyi Minisztérium vagy egy megbízott jogalany által szervezett speciális vizsga,
- az igazságügyi szakértői szakmát szabályozó jogi normákra és a jegyzék vonatkozó szakaszára vagy alszakaszára irányuló hosszú távú speciális tanfolyam (csak bizonyos szakaszok és alszakaszok esetében kötelező),
- a szükséges tárgyi felszerelés,
- az elmúlt három év során igazságügyi szakértőként elkövetett közigazgatási vétség miatt nem törölték a jegyzékből, és igazságügyi szakértőként elkövetett közigazgatási vétség miatt nincs ellene folyamatban lévő eltiltás,
- az igazságügyi szakértő esküje.

A szakértőknek a nyilvántartásba vétel érdekében esküt kell tenniük. A szakértőknek kérelmezni kell a jegyzékbe való felvételüket. Az Igazságügyi Minisztérium köteles felvenni a szakértői jegyzékbe azt a személyt, aki megfelel a jogszabályi követelményeknek.

Az Igazságügyi Minisztérium törölheti a szakértőt a jegyzékből:

- a szakértő írásbeli kérelmére,
- ha a személy már nem felel meg a fent említett követelményeknek,
- fegyelmi büntetesként,

ha a személy felelősségbiztosítás nélkül végez tevékenységet,
ha a személy nem felel meg a szakmai alkalmassági vizsgálaton.

A szakértői névjegyzéket az Igazságügyi Minisztérium folyamatosan frissíti.

A szakértők közötti keresést a **keresőeszköz** teszi lehetővé. A keresőeszköz segítségével minden szakértő megtalálható. A szakértők szakterületenként vannak felsorolva, és a szakterületek a nyilvántartásban elérhetők.

II. A szakértők képesítései

A szakértőknek bizonyos szintű iskolai végzettséget kell szerezniük a szakterületükön annak érdekében, hogy nyilvántartásba vegyék őket. Nincs olyan követelmény, amely szerint a szakértőknek szakmai terület tagjának kell lenniük ahhoz, hogy szakértőként tevékenykedjenek. A szakértők kötelesek készségeik rendszeres továbbfejlesztésére. Vannak olyan szakosított szakértői intézetek, amelyek jogosultak a folyamatos szakmai továbbképzés megszervezésére.

III. A szakértők díjazása

A szakértő megállapodhat azzal az ajánlatkérővel, amely nem bíróság vagy más hatóság, a szakértő szerződéses díjazásáról vagy összegéről. Ha nem állapodnak meg, a szakértő díjazásra, költségtérítésre és idővesztéséért járó térítésre jogosult. A szakértői díjazás összegét időarányosan, részarányos módszerrel, vagy átalány módszerrel határozzák meg.

A bíróság által kirendelt szakértők költségelőleget kaphatnak. Polgári eljárásban a szakértő díjazását a felek, büntetőeljárásban az állam fizeti.

IV. A szakértők felelőssége

A Szlovák Köztársaság jogszabályai a szakértők felelősségére vonatkozó kifejezett rendelkezést tartalmaznak. A legutóbb módosított 382/2004. sz. törvény többféle közigazgatási szabálysértést szabályoz.

A szakértők kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére. Az ilyen biztosítás nem fedezi a szakértő felelősségét a más tagállamokban adott tanácsadásért.

A szakértői felelősség felső határa 33 193 euró.

V. A szakértői eljárásokkal kapcsolatos további információk

A Szlovák Köztársaságban az igazságügyi szakértelemre vonatkozó főbb jogszabályok a legutóbb módosított 382/2004. sz. törvény, a 228/2018. sz. rendelet, a polgári perrendtartás, a büntetőeljárás törvénykönyv és a közigazgatási perrendtartás.

A szakértők polgári, büntető- és közigazgatási bíróságok előtti eljárás céljából történő kirendelésére hasonló általános szabályok vonatkoznak.

A Szlovák Köztársaság jogrendszere nem tesz különbséget a szakértő tanúk, a műszaki szakértők, a jogi szakértők és a szakértők egyéb fajtái között. A nyilvántartásba vett szakértők száma összesen körülbelül 3000.

A szakértők kirendelése

A szakértőket a bíróság vagy más közigazgatási szerv rendelheti ki. Szakértők előzetes eljárások vagy a tárgyalás előkészítése céljából is kirendelhetők.

Bűnügyi tárgyalást megelőző eljárásban a rendőrség vagy az ügyész rendelhet ki szakértőt.

A szakértők polgári, büntető- és közigazgatási bíróság előtti eljárás céljából történő kirendelése között nincs különbség. A bíróság által kirendelt szakértők kötelesek bejelenteni minden összeférhetetlenséget. Ha a bíróság szakértőt rendel ki, szakértői jegyzéket vagy nyilvántartást használ a kiválasztásához. A jegyzékben szereplő szakértőt a bíróság jelölheti ki, vagy a felek egyike választhatja ki. Ha nincs a jegyzékben szereplő igazságügyi szakértő, vagy ha nincs lehetőség arra, hogy bármelyik nyilvántartásba vett igazságügyi szakértő elkészítse a szakvéleményt, akkor a bíróság *eseti* alapon jelölheti ki az igazságügyi szakértőt.

Az eljárás

Polgári eljárás

A tárgyaláson az ellenérdekű fél képviselője általában kérdéseket tesz fel a szakértőknek. A bíróságot nem köti a szakértői vélemény. A szakértői vélemény ugyanolyan jelentőséggel bír, mint bármely más bizonyíték, és a bíró köteles azt szabadon és más bizonyítékokkal összefüggésben értékelni.

A tárgyalás előtt a szakértők nem folytatnak semmiféle megbeszélést, és nem intéznek hozzájuk kérdéseket az érintett kérdések leszűkítése céljából vagy annak érdekében, hogy a bíróság megértse a véleménykülönbségeket.

A bíróság kérésére a felek kötelesek együttműködni a szakértővel a szakvéleményhez szükséges források vagy adatok beszerzésében.

1. A szakértői jelentés

A szakértői jelentésnek a következőképpen kell felépülnie:

Címlap

Bevezetés

Jelentés

Következtetés

Mellékletek

Szakértői záradék

A szakértők nem kötelesek előzetes jelentést benyújtani. A szakértők a jelentésükben nem kötelesek válaszolni a felek érveire.

A bíróság elrendelheti, hogy a szakértő további jelentést készítsen. A szakértők írásban vagy szóban nyújtják be a jelentésüket.

2. Bírósági tárgyalás

A szakértőnek részt kell vennie az előzetes tárgyaláson. A bíróság és a felek kérdéseinek megválaszolása érdekében a szakértőnek részt kell vennie a fő tárgyaláson. A tárgyaláson az ellenérdekű fél képviselője általában kérdéseket tesz fel a szakértőknek.

Az itt bemutatott információk az Európai Szakértői Intézet (EEEI) által a „Szakértők keresése” elnevezésű projekt során az országonként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 05/10/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Szakértő keresése - Svédország

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Svédországban nincsenek szakértői jegyzékek vagy nyilvántartások, és nem is terveznek bevezetni ilyen jegyzékeket.

II. A szakértők szakképesítése

Nem értelmezhető.

III. A szakértők díjazása

Nincs adat.

IV. A szakértők felelőssége

Nincs adat.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

1. A szakértők kirendelése

a) Bíróság általi kirendelés

Ritkán fordul elő, hogy a bíróság hivatalból rendel ki szakértőt a bírósági eljárásban.

b) Felek általi megbízás

Svédországban általában valamelyik fél bízta meg a bírósági eljárásban közreműködő szakértőket, ami azt jelenti, hogy a tanúkra vonatkozó szabályok vonatkoznak a szakértőre is. (szakértő tanú)

2. Az eljárás

A svéd jogi hagyományok a bizonyítékok szabad mérlegelésének elvén alapulnak, azaz pusztán eljárási okokból nem utasítják el a benyújtott bizonyítékokat. A szakértő tanú vallomásának értéke tehát az adott ügyben adott következtetéseken és vallomáson alapul. A bíróság értékeli a nyilatkozat bizonyító erejét, és a feleknek kell megállapítani – kérdések feltevése útján – a tanú hitelességét és következtetések levonására való képességét.

A bírósági eljárásokról szóló svéd törvény és annak bizonyításra vonatkozó szabályai általánosságban az azonnali bizonyítás, a perkoncentráció és a szóbeli előadás elvén alapulnak.

A tanúvallomás akkor a legértékesebb, amikor alacsony a félreértés kockázata, ami személyes megjelenés esetén valósul meg: a bíróságnak könnyebb megítélni a tanúvallomás megbízhatóságát és hitelességét. Bizonyos szempontból ez a szabály biztosítja a felek kérdésfeltevéshez való jogát is (meg kell őrizni a fegyveregyenlőség elvét).

Ezen alapelvek eredményeként a bizonyítékokat többé-kevésbé mindig bemutatják a bírósági tárgyaláson. A bizonyító erejű nyilatkozatokat ezért közvetlenül és szóban kell bemutatni a bíróságnak. Az írásbeli nyilatkozatokat, eskü alatt írt nyilatkozatokat vagy videofelvételeket általában nem fogadják el a személyes nyilatkozat helyett (a fiatalok által tett nyilatkozatról készített videofelvétel kivételével).

2008 óta szélesebb körben megengedett a fő tárgyaláson kívüli vallomástétel, valamint a fő tárgyaláson telefon- és videokonferencia útján történő kérdésfeltevés: a videokonferenciát – általában a tanú illetékességi területén található bíróság konferenciatermében – általánosságban a bíróság előtti megjelenéssel azonosnak tekintik.

A gyakorlatban az eskü alatt írt nyilatkozatok tilalma nem vonatkozik az orvosok és a köztisztviselők által kiállított igazolásokra; de ezt mindig az adott ügy és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján ítélik meg.

Az igazságügyi szakértői tevékenységre a bírósági eljárásról szóló svéd törvény az irányadó, amely elérhető a következő linkre kattintva:

 [A bírósági eljárásról szóló svéd törvény \(1942:740\)](#)

 [A bírósági eljárásról szóló svéd törvény \(1998:000\)](#) (40. fejezet, 215. és azt követő oldalak, nincs frissítve)

A fentebb bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országoként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.